

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Pravo zdravilo

Francoski na socialnem polju delujoči katoličani so se letos že osemnajstič zbrali na svoj letni socialni kongres, ki ga imenujejo »socialni teden«. Kakor vsako leto, tako so tudi za letošnje zasedanje zbrali eno glavno vprašanje, ki ga hočejo vsestransko proučiti in na koncu predložiti vsemu katoliškemu svetu jasen odgovor v luči krščanske vere. Letos se bodo lotili silno važnega problema, o katerem je kardinal Pacelli v svojem pozdravnem pismu napisal, »da sv. oče zelo zanima in da nanj polaga izredno veliko važnost, namreč vprašanje o nasprotjih med raznimi kulturami. Če hočemo najti pravo osnovo za svetovni mir, ne zadostuje, da se podpisujejo politični pakti ali da se sestajajo mednarodni kongresi, ki eni in drugi hočejo mir, ki je duhovne vrednote, zavarovati z materialnimi sredstvi, marveč je treba najprej poiskati rane v medsebojni duhovni povezanosti narodov in njihovih kultur in potem tiste rane zopet le z duhovnimi sredstvi zaceliti. S tega stališča spada študij vzrokov za kulturna nasprotja, ki so vedno na viru mednarodnih trenj, med najosnovnejša vprašanja, ki jih je treba rešiti, predno se bo moglo govoriti o uspešnem delu za mir med narodi.

Kajti kultura (ali civilizacija, kot jo ponekod imenujejo) ni samo skupina gmotnih in časovnih dobrin, marveč v prvi vrsti vsota umstvenih, pravnih, moralnih in duhovnih vrednot. Prvenstvo pripada tem drugim, o tem ne sme biti nobenega dvoma in one so, ki dajejo dušo vsaki kulturi, ki iz civilizacije, ki je prav za prav le resnični ali pa tudi samo navidezni zunanji izraz umske in srčne kulture ter je prvenstveno tehničnega značaja, šele ustvarjajo pravo kulturo.

V zgodovini človeštva je bilo vedno mnogo kultur, ki so se druga od druge razlikovale. Tako je bilo pred nami, je sedaj in bo zopet za nami. Toda ta raznolikost bi ne bila nobeno zlo, nasprotno, bi predstavljala krasno podobo harmonije, če bi bile vse kulture med seboj povezane z vezmi ljubečega razumevanja in iskrenega sodelovanja. A temu na žalost ni tako. Kolikokrat vidimo, kako zijajo med njimi prepadi sovraštva, zavisti in medsebojne uničevalne borbe. Zakaj? Zato, ker se naslanjajo na zmotna načela, ki jih zatemi še človeško častihlepe in grdi pohlep po bogastvu. Tako se vržejo v vrtnice sirovega tekmovalstva, da bi druga drugo z vsemi sredstvi prehiteli, se v škodo druge razširile, druge podjarmile in uničile v službi gola gona za tavnimi dobrinami. Tukaj ležijo tudi viri mednarodnih razprtij.

Naloga krščanstva je, da v tem sporu nastopi kot osvoboditelj in odrešenik. Krščanstvo to ni težko, saj je to njegova osnovna naloga. Krščanstvo v prvi vrsti vzgaja pravega človeka, ki je več vseh etičnih predpisov, ki mu dajejo dostojanstvo kot človeku in kot članu človeške družbe ter vsposablja, da pravilno vrednoti svoje življenje le kot sredstvo, da doseže višjo stopnjo duhovnega in večnega življenja. Krščanstvo na ta način gradi na duhovni ravni temelje za miroljubno sožitje ljudi iz družbe, ker v njih podpira ono, kar jim je vsem skupno, kar jih veže v ljubezni in duhovnem sorodstvu v eno samo veliko družino božjih, od Kristusa odrešenik otrok. Kajti navzlic vsem raznolikostim človek ostane vendar človek, ne glede na čas in ne glede na kraj, kjer živi.

Človek nosi na sebi pečat skupnosti. Njegova narava, obdarovana z darovi razuma in volje, izhaja iz iste korenine in je namenjena, da služi istemu najvišjemu dobru, ki je Bog. Zatorej bomo vedno zopet odkrili iste življenjske potrebe, ki človeka tarejo, ne glede na razvojno dobo njegovega gmotnega in duhovnega napredka. Krščanstvo končno stavlja vsem brez razlike svoje neizčrpne nadnaravne zaklade na razpolago, ki jih med njimi tudi brez vsake razlike deli katoliška cerkev. Zato je vprav krščanstvo tisto, ki družijo vse raznolike kulture, ker jim daje skupno dušo. Cerkev ni nikdar padla na um, da bi hotela izravnati in uniformirati vse kulture. To bi bilo proti naravi, ki daje človeku um in pravo voljo. Zgodovina dokazuje, kako je ravno Cerkev spoštovala razlikovalnost in znala ceniti njihovo kulturno vrednost. Ona tudi nikoli ni učila, da bi bilo krščanstvo navezano le na eno samo kulturo, ali da bi samo ena določena kultura vsebovala odrešilni nauk človeštva. Cerkev se nikoli ni istovetila in se tudi ne more istovetiti s kulturami človeškega izvora, ki so po njihovi naravi same omejene, zmotljive, marveč je učila, da se krščanstvo razliva brez ozira na čas in brez ozira na krajevne meje nad vse človeštvo, mu prinaša luč in sredstva, za vse enaka, da pride, četudi po različnih potih, do končnega cilja, ki je za vse eden. Krščanstvo je duša vsake kulture in mora postati duša vseh kultur, njihova pogonska sila, njihovo osnovno gibalno in princip njihovega življenja. Ali torej krščanstvo nima vseh potrebnih jamstev za to, da ustvarja osnovne predpogoje za ljubeče sodelovanje med ljudmi in njihovimi družabnimi oblikami?

Takšna razmišljanja so potrebna posebno danes, ko stojimo pred temnimi obzorji. Sodobne človeške kulture, usmerjene edinole za pridobivanje materialnega udobja, so iznašle vse polno vtilih vzrokov in so se spravile celo nad verska čustva, da jih iztrebijo in namesto njih brezbožstvo postavijo za temelj svojega obstoja in napredka. Dolžnost krščanstva je, da to prepreči. Ne v svojo lastno korist, kajti nobena zmotna ne more zadeti večne in nepremagljive trdnosti naukov krščanstva, marveč v interesu ljudi in človeštva, da ne zaide na stranpota, ki nujno vodijo v gmotno stisko in duhovno pogubo. Treba bo najti apostolskih pionirjev krščanstva, ki bodo tvegali živte, da dokažejo brezumnost tega početja in da ohranijo človeštvo dušo njihovih raznolikih kultur, brez katere so že v naprej obsojene, da bodo poglajale človeka in narode v borbo, kjer se bodo kosali najbolj grdi primitivni goni v neizprosni meteži, ki se ne more končati drugače, kot z medsebojnim iztrebljanjem v svetu, prenapolnjenem s sovraštvom in revščino.

Uporniki: „Naš uspeh je zagotovljen“ Vlada: „Upor bo v kratkem zadušen“

General Molle:

Madrid bomo izgadovali

Po radio vesteh, ki sta jih poslali radio postaji Madrid in Sevilla, kakor tudi po privatnih informacijah, stanje v Španiji še vedno ni tako spremenjeno, da bi se mogla izluščiti slika o presoji celotnega položaja.

Vlada sicer poroča, da se je njenim četam počilo izvojevati dve zmagi, in sicer pri Siera Guadame ter Somo Siera, kakor tudi v St. Sebastianu. Dalje poroča vlada, da njene čete preganjajo nacionaliste v smeri Avile in Segovia. V teh borbah so vladne čete zajele 400 upornikov in zaplenile 20 topov. Predsednik Azana je v radiu povedal, da bo upor v kratkem zadušen.

Vesti pa, ki prihajajo čez Gibraltar, pa niso tako ugodne za vlado, kakor one, ki jih oddaja sama. Po teh vesteh se vlada drži samo še v Madridu, Barceloni, Malagi in Huelei, vsi drugi kraji pa so izključno v rokah nacionalistov, ki se jim ne prestando pridružujejo španski kmetje in pa meščani.

General Llano je izjavil dopisniku lisbonskega lista »Lario«, da uporniki pod vodstvom generala Molle napredujejo proti Madridu in so oddaljeni samo še 28 km od španske prestolice.

Tretja vojska, ki ji je tudi cilj Madrid, pa napreduje pod vodstvom fašističnega voditelja Antonija Primo de Riveria, sina bivšega španskega diktatorja. Vojsko sestavljajo povečini monarhisti in karlistični elementi.

Zanimiv je razgovor dopisnika »Matina« z generalom Mollejem, ki mu je poudaril, da danes ne gre za zloglasni vojaški preobrat, temveč samo za pokret, ki je prišel sam od sebe iz naroda in v katerem častniki smatrajo za svojo sveto dolžnost, da se postavijo ob stran španskega ljudstva. Borba se vodi proti onim, ki so za moskovski denar izdali svojo domovino. Nacionalisti se, kjer je le mogoče, izogibajo nepotrebnega prelivanja krvi. Uporniki bi po izjavi generala Molleja lahko mnogo hitreje napredovali proti španski prestolici, toda general Molle je izjavil, da je previdnost na mestu. Ostali bomo na svojih položajih, dokler ne pride municija in vojni material, ki je na poti. Razen tega je treba vojaštvo obvarovati vsakega iznenadenja. Posrečilo se nam je zapreti madridski vodovod. Preprečili smo dohod k morju. Madrid ima hrane samo še za dva dni, mesto pa, ki ima dva milijona prebivalcev, porabi ogromne količine življenjskih potrebščin in ne bo moglo zdržati. Lahko mirno rečem, da je naš uspeh zagotovljen.

London, 24. julija. b. Današnji »Daily Mail« poroča, da je usoda Madrida zapечатena. Danes, najpozneje pa jutri, se pričakuje padeč španskega mesta. Med inozemskimi državljani je zavladala strahovita panika. Zaradi tega se poslaništva mrzlično utrjujejo in sprejemajo v zgradbe poslaništev svoje državljanje. V zgradbi britanskega poslaništva je že 40 angleških državljanov. Poslaništvo je organiziralo tudi svoje straže, ki bodo z orožjem v roki branile poslaniško poslopje.

Irun, 24. julija. b. S francosko-španske meje poročajo: Padeč španske prestolice pričakuje vsak

trenutek. Prve predhodnice revolucionarnih čet so oddaljene od mesta samo še 12 km. Vladne čete so severno od mesta Madrida pretrpele hud poraz in se v neredu umikajo. Stanje v Madridu je nevzdržno. Mesto je brez vode in tudi hrana je že prišla pohajati. Pučisti hočejo brez večjih ljudskih žrtve prisiliti špansko vlado h kapitulaciji. Na čelu fašistične kolone je sin bivšega španskega diktatorja Antonio de Rivera, ki se mu je posrečilo pobegniti iz ječe v Alicantu.

V St. Sebastianu, prekrasnem španskem letovišču, divjajo že nad 24 ur strahovite in krvave borbe. Mesto je popolnoma v razvalinah in po ulicah leži tisoče in tisoče mrtvih.

Bitka pri San Sebastianu

Bayonne, 24. julija. c. Bitka okoli San Sebastiana je v polnem teku. Položaj vladnih oddelkov se je zboljšal, ker so se sedaj Baski priključili vladnim oddelkom.

Ameriški poslanik je v San Sebastianu in prosi pomoči. Francoski poslanik je s francosko kolonijo zbežal v Francosko hišo in čaka ponoči pomoči s francoskih vojnih ladij.

Azana: „Do zadnje kaplje krvi“

Madrid, 24. julija. b. Predsednik republike Azana je pozval špansko ljudstvo potom madridske in barcelonske radio postaje, naj do zadnje kaplje krvi brani sedanji režim in v stoletnih borbah pridobije pravice.

Poročila z bojišč:

Uporniki:

Uporniki sestavili svojo vlado v Burgosu

Madrid, 24. julija. c. General Molle je objavil preglas, v katerem sporoča, da je že osem desetlet Španije v rokah upornikov. Popoldne je bila sestavljena začasna vlada upornikov v Burgosu, ki ji načeljuje general Cabalejas.

Sevilla, 24. julija. Stab generala Quipea de Llana objavila poročilo, v katerem pravi, da je kolona generala Molle, ki koraka proti Madridu, potolkla oddelke dobrovoljcev, ki je na Somoseri poskušal ustaviti pohod kolone proti Madridu. Po tem poročilu morajo uporniške čete kmalu vkrakati v Madrid. Poročilo pravi tudi, da voditelji ljudske fronte že zapuščajo prestolnico. Ob koncu poročila se pravi, da so neresnične vse vesti, ki jih je snočil objavil radio v Madridu in v Barceloni.

Sevilla, 24. julija. AA. Radio objavlja, da so uporniki zavzeli del Barcelone. Katalonska pokrajinska vlada pa objavlja, da je neresnična vest, ki jo je objavil radio Sevilla, v kateri se trdi, da so uporniki zavzeli del Barcelone.

Sprejme straže kolone generala Molleja so samo 15 milj oddaljene od Madrida. General Molle zbira zdaj še nekatere okrepitve, nakar bo izvedel odločilni napad na Madrid.

Ponte Verdi, 24. julija. Radijska postaja v Ponte Verdi poroča, da je na križarki »Almirante Saverda« izbruhnil upor, ki so ga pa kmalu potlačili. Križarka se nahaja pod poveljstvom revolucionarnih čet.

Iz Viana do Castelo poročajo, da je Vigo v rokah upornikov. Po poročilu iz Madrida je prišlo včeraj popoldne v Madrid nad 100 tovornih in zasebnih avtomobilov, ki so pripeljali z dežele kmetov in prostovoljcev. Oboroženi so bili z orožjem, sekirami in kosami. Te prostovoljce bodo poslali kot okrepitev k prostovoljem, ki se bore v Sieri Guadarami.

Vodja upornikov general Franco je v Tetuanu dal intervju nekemu maroškem listu in rekel, da nikakor ne želi poslášati položaja mednarodne zone v Tangerju, vendar pa ni dopustno, da bi vladne ladje to luko uporabljale kot svojo operacijsko bazo. Franco je tudi izjavil, da uporniški pokret nima za cilj postaviti monarhijo v Španiji in tudi ne misli vpostaviti tiranske diktature. Potem ko bo vojska vrnila Španiji mir, se bo zopet vrnila v vojašnice.

Pariz, 24. julija. AA. Današnji »Jour« poroča, da je med španskimi uporniki več struj. Glavno strujo tvorijo karlisti, ki zahtevajo vzpostavitev monarhije s princem Alfonzom Carlosom Navarskim kot kraljem, in oficirska skupina, ki je v načelu za ohranitev republikanske vladavine, zahteva pa, naj za nekaj let uvedejo diktaturo. Diktatura naj bi pomirila strasti in razburjenost ljudstva. Vodil naj bi jo sin pokojnega generala Prima de Riveria, generala Franco in Molle pa naj bi zavzela najvažnejša ministrska mesta.

Gibraltar, 24. julija. c. General Franco še zmeraj ni mogel večine svoje vojske prepeljati iz Maroka v Španijo. General Franco ima v Maroku armado 40.000 mož, ki jo mora sedaj prevažati z

Radovedni smo na zaključke socialnega tedna v Franciji. Naravnost žejni smo jih, ker bodo prišli kot odrešilna baklja v kulturno temo, ki nas zagrinja. Ker bodo, tako upamo, vzbudili novo, mlado in sveže valovanje krščanske življenjske sile po vsem svetu, predvsem pa v Evropi, ki je na tem, da njene kulture ugasnejo v kriku lažljivih gesel in v ozračju brez Boga in njegovih etičnih zakonov.

Poročila vlade:

Madrid, 24. julija. c. Bivši ministrski predsednik Cesares Quiroga se je nočjo boril na pogorju okoli Madrida na Sieri Guadarami v vrstah milicnikov ljudske fronte. Pravijo, da je dajal vzgled junaštvu, ko je iz bojne vrste odnesel ranjenega poročnika policijske garde v ozadje.

Danes je španska vlada izdala ukaz, s katerim se milica ljudske fronte odslej imenuje »oborožena milica republikov«.

Barcelona, 24. julija. Včerajšnji dan je bil eden najhujših tekov med uporniki in vladnimi četami. Predsednik katalonske vlade Companis je ostal na svojem mestu od 6. zjutraj in do petih popoldne in je sam osebno vodil operacije. Poleg njega je bil kapitan Escofet, ki je bil od prejšnjega režima obsojen na smrt in ki se je v sedanjih borbah posebno hrabro boril. Tekom včerajšnjega dne so aretirali nekaj oseb, ki so hotele izkoristiti okoliščine in povzpeti cene živežu.

Včeraj je bil proti upornikom v Saragosi poslan drugi oddelk prolifašistične milice. Vse metalurgične tovarne v Barceloni delajo noč in dan in blindirajo avtomobile, ki prevažajo čete v notranjost Španije.

Katalonska vlada je danes izdala preglas na banke, da naj začnejo redno poslovanje. Tranjavski promet še ni vpostavljen. Ceste so namreč vse preveč razdejane. Pač pa vozijo redno vlaki

Francoska pomoč vladi:

20 bombnih letal, 50 strojnic, 8 topov
20.000 kg eksplozivnih in plinskih bomb

Pariz, 24. julija. b. Dopisnik »Figara« poroča iz španske meje: Vojaški strokovnjaki zelo dvomijo v zmago španske vlade, ker nima vojnega materiala, kajti vse zaloge so padle v roke vstale. Vlada pa je izdala tudi povelje, da se uniči povsod vojni material, kjerkoli bi se lahko poslužili z njim uporniki. To se je tudi zgodilo. Zaradi tega je španska vlada že od začetka borb morala dobivati vojni material iz inozemstva in je trpela tudi pomanjkanje.

Zaradi nabav vojnega materiala pa so bili storjeni koraki že v Londonu, Lisboni in Parizu. Angleška in portugalska vlada sta odločno odklonili vsakršno vmesavanje v španske notranje zadeve in tudi v sedanje dogodke, samo francoska vlada ljudske fronte je sklenila drugače. V tem oziru so zanimive informacije »Joura«. Španski poslanik v Parizu je po nalogu iz Moskve zamenjal dosedanjega španskega zastopnika pri Zvezi narodov Fernanda de Los Riosa, enega izmed voditeljev ljudske fronte v Španiji. Novi poslanik je takoj stopil v zvezo s francoskimi vodilnimi krogi, zlasti s državnim tajnikom v ministrskem predsedstvu Machom. Zaradi tega je tudi ministrski predsednik Blum ostal dalje časa v Parizu in je mogel šele včeraj zjutraj odleteti v London. V ministrskem predsedstvu je bil sestanek, kateremu je prisostvoval tudi minister za državno obrambo Daladier in letalski minister Cot. Pri tej priliki je bil dosežen sporazum, glasom katerega bo Francija dobavila za 20 milijonov frankov Španiji 50 težkih strojnic, 13 milijonov nabojev in 8 topov kalibra 75 mm skupaj s potrebno municijo. Minister Cot je izjavil, da je tudi pripravljen poslati španski vladi 20 težkih bombnih letal. Razen tega

podzemeljske železnice. Promet na ulicah je skorajda normalen. Vlada je zasedla električne železnice Taras-Barcelona, ki jo bo uporabila za zbiranje prisilcev, ki so blokirani v okolici Barcelone. Katalonska pokrajinska vlada objavlja radiogram, ki ga je sprejela iz Maloge in v katerem se poroča, da so vladne čete zavzele Hueltes.

Madrid, 24. julija. AA. (Havas). Notranje ministrstvo pravi, da je prejel radiogram guvernerja v Bilbao, ki javlja da so vladne čete poglale iz Bilbao zadnje ostanke upornikov. Po poročilu madridske radijske postaje je med zadnjimi boji pri Guadalahari prestopilo 300 upornikov na stran vladnih čet. Vlada je pozvala vse naročnike radia v Španiji, naj v teh tragičnih dneh imajo svoje aparate čim dlje odprte, tako da bi bila poročila, navedena in navodila vlade dostopna čim širšemu občinstvu po vsej državi. Delavci in prostovoljci so zasedli prostore velikega madridskega lista »ABC« in se v njih utrdili. Na oknih so postavljene strojnice.

Notranje ministrstvo objavlja poročilo, v katerem se trdi, da je general Quipea de Llano obkoljen od vladnih čet v nekem predmestju Seville in da išče pota in načine, kako bi se umaknil. V poročilu se tudi pravi, da je vlada prestregla radiogram upornikov iz Saragose, ki zahtevajo nujne pomoči. Vladna letala so bombardirala Saragoso. Kolona generala Molle je doživela poraz na Siera Guadarami. Na umikanju zažiga ta kolona hiše in ruši železnice.

Državni poglavar Azana je v govoru, ki ga je imel snoči po madridskem radiu, vprašal voditelje upornikov, kako dolgo se nameravajo boriti, ko je vendar že sedaj vladna zmaga očitna. V svojem nadaljnjem govoru je Azana izjavil, da je Španija prevzela zaradi sedanjih dogodkov veliko odgovornost pred vsem svetom. Dejal je, da je za pravično stvar Španije vsak hip pripravljen žrtvovati svoje življenje.

je francoska vlada izjavila, da je pripravljena poslati 20.000 kg eksplozivnih in plinskih bomb za letala. Ta material je bil že včeraj odpremljen proti Marseillu, kjer bo vkraen na španske ladje. (Nadaljevanje na 2. strani zgoraj.)

Solnečni trg v Madridu.

»Joure na koncu svojih informacij opozarja na strašno in neodno odgovornost, ki jo je s podpiranjem španske vlade na takšen način prevzela na sebe francoska vlada pred vsem kulturnim svetom. Če sedaj pride do sovjetskega režima v Španiji, bo lahko s pravico ves svet kazal s prstom na Francijo, ki je pomagala režimu, ki bo škodoval vsej Evropi, vzpostaviti in tako omogočiti boljševizmu trdno postojanko za nadaljnji nasok.

Pertinax pa poroča v »ECHO de Paris iz Londona, da obstoja nevarnost francosko-angleškega prijateljstva, če bo šla Francija predaleč in delala prevleke usluge španski vladi, ki jo Anglija nikakor ni pripravljena podpirati.

Francoski vladi se je javil tudi njen poslanik v Madridu Herbet, ki je zahteval od vlade, da takoj pošlje francoske vojne ladje v španske luke, da rešijo francoske državljane. Francoski poslanik se nahaja sedaj v St. Sabastianu.

Pariz, 24. julija. c. Predsedstvo senatnega

Angleški nameni v Španiji

V Rimu se radi angleških ladij zopet razburjajo

Španski dogodki so vzbudili v Angliji tako pozornost, da je ni mogoče razlagati s tem, da je Anglija v skrbeh za svoje podanike na Pirenejskem polotoku, pač pa za ogromne kapitale, ki jih ima v Španiji naložene Velika Britanija zlasti v rudnikih, industriji in železnicah. Britanska vlada gleda državno vojsko v Španiji v prvi vrsti s političnega in strateškega stališča. Kar se tiče slednjega, je položaj Anglije v Gibraltaru tako močan, da se ji zanj ni treba niti najmanj bati. Zato se Evropa sprašuje, čemu ima zdaj Anglija petnajst svojih bojnih ladij razmeščenih v trinajst španskih pristaniščih?

Domnevajo, da Anglija s simpatijami gleda upor španskih generalov, ker je mnenja, da bi se njena pozicija na Pirenejskem polotoku, ako zmaga desnica, znatno utrdila. Bojijo se, da ima Anglija s Španijo iste namene kakor s Portugalom, ki že trinajst let predstavlja prav za prav bogato angleško kolonijo. Posebno se vznemirja zaradi angleških varnostnih odredb v španskih vodah Italija, ki pravi, da ima ona ravno tako kakor Francija na Pirenejskem polotoku znatne materialne interese. Sumijo, da bi Anglija nič ne rekla k temu, ako bi Španija razpadla in bi Balearski otoki, ki jih angleško vojno brodogradnja od nekdaj rado izbira za svoje vojaške vaje, prišlo pod kakšno »samostojno« vlado, ki bi bila Angliji prijazna in bi njemu brodogradnjo dovolila, da zastraži vzhodno špansko obalo ter bi na ta način v slučaju potrebe lahko Sredozemsko morje zaprla tako Italiji in Franciji, kakor sovjetski Rusiji, če bi te države prišle z Anglijo v konflikt.

V resnici je značilno, kako angleški listi zaznamujejo vsak najmanjši konflikt na španskih tleh, v katerem se kakšnem angleškemu državljanu zgodi kakšna krivica. Posebno pa se angleška javnost razburja sedaj nad tem, da so španske vladne ladje streljale na letala španskih upornikov, ki letajo nad gibraltarsko trdnjavo, ker so nekatere

kluba republikanske unije v francoskem senatu je poslalo v predsedstvo vlade delegacijo svojega predsedstva, ki naj povpraša predsednika vlade, če Francija res pošilja orožje v Španijo.

Pariz, 24. julija. c. Francosko zunanje ministrstvo objavlja komunikacije, v katerem pravi, da Francija ne more nobeni tuji državi pošiljati orožja, ne da bi se poprej posvetovala s prijateljskimi državami. Španska vlada ni napravila nobenega koraka v tej smeri.

Gil Roblesovci izgnani

Bayonne, 24. julija. c. Francoska vlada je naročila voditelju španske ljudske akcije Gil Roblesu, da se mora umakniti iz Biarritza in se odseliti z meje tako daleč, da bo vsaj 100 km proč od španske meje.

Več desničarskih španskih voditeljev, ki so bili z Roblesom v Biarritzu, je bilo izgnanih iz Francije.

granate padle na angleški teritorij. Ta dogodek je sam na sebi malenkost in skoro neizogiben, toda v Londonu delajo iz tega tako afero, kakor da bi bila potrebna odločna intervencija angleške vlade. V Rimu so zaradi tega zelo nervozni, kar je še bolj značilno, zato ker rimska fašistična vlada prav tako kakor angleška, simpatizira s španskimi uporniki, ne želi pa, da bi Velika Britanija izrabila državljansko vojno v svoje namene, ki, kakor menijo v Rimu, gredo za tem, da bi Sredozemsko morje popolnoma od vseh strani obvladala, zlasti pa, da bi Italiji dala čuti, da naj se svoje abesinske pridobitve ne veseli preveč...

London, 24. julija. AA. Havas poroča: Ena angleška kontretorpedovka v Gibraltaru je dobila povelje, da naj takoj odpluje v Huelbo, da bi tam zaščitila angleške državljane in nameščenice v rudnikih Rio Tinto.

San Sebastian, 24. julija. AA. Reuter poroča: Pričakujejo prihod angleških rušilcev, ki bodo zaščitili angleške interese.

Italija zaskrbljena

Barcelona, 24. julija. b. Mesto se je časi prebudilo mnogo bolj mirno, kakor pretekle dni. Ljudstvo se je že navadilo na regljanje strojin in pokanje pušk, pa se nič več ne razburja. Vsi znaki kažejo, da ne bo potrebno evakuirati inozemcev iz mesta. Ameriška tovarna ladja »Exeter« pluje s polno paro proti Barceloni, da prevzame ameriške državljane, če bo potrebno. Tukajšnji nevtralni politični opazovalci trdijo, da je Italija v resnih skrbeh v slučaju, da bi po zmagi španske vlade prišlo do vojnega sodelovanja med Španijo in Francijo. Rimska vlada zelo pozorno zasleduje dogodek v Španiji. Iz merodajnih krogov se čuje, da bo Mussolini poslal pet vojnih ladij v španske vode, da prevzamejo Italijansko prebivalstvo.

Kaj pravijo v Lizboni

Lisbonska vlada, ki vseskozi simpatizira z uporniki, sporoča po svojih listih, da uporniki več ali manj obvladajo 21 provinc in ves Maroko. Azanova vlada ne more zbrati zadosti izveženih častnikov, ki naj bi vodili tisti del armade, ki je ostal vladeti se zvest, in pa delavsko milico. Vendar se pa uporniki ne morejo posluževati železnice, ker so čete v mnogih krajih tir popolnoma poškodovale. Tudi na kamionih morajo uporniki napredovati zelo previdno. Dela pa uporniška armada po določenem načrtu in pod izvršnim strateškim vodstvom. Madridska vlada se lahko zanaša samo na one čete, ki jih je zbrala sedaj v Madridu, dočim iz provinc ne more več dobiti kakšnih znanih okrepitev. Vlada se tudi boji odkorakati z vsemi četami iz Madrida proti upornikom, ker se potem v prestolici sami boji desničarskega puča. Tudi v orožništvu, ki je doslej bilo njena glavna opora, znaten del na tistem simpatizira z uporno armado.

Uporniki sami pa tudi morajo puščati zadostne sile po raznih mestih, ki jih zasedajo, da se ne bi levčarji za njihovim hrbtom dvignili. Uporna armada povsod razorožuje vse ljudi, ki jih sreča na cesti in v vaseh. Vse hiše morajo biti noč in dan odprte tako, da so pod stalnim nadzorstvom. Kjer najdejo kakšno hišo zaprto ali zasledijo v njej celo orožje, neusmiljeno postrelijo vse stanovke. V vsakem kraju postrelijo tudi na lico mesta, če jih najdejo, komunistične voditelje in socialistične strokovnjake.

Na jugu vladajo maroške čete, ki večinoma obstojajo iz črncev. V strahu pred njimi se levčarji ne upajo gani, ker je znana neusmiljena krutost črncev. Uporniki so med seboj v radiotelegrafski in radiotelefonski zvezi.

Cerkve požigajo ...

Tudi v Barceloni vlada popolen kaos. Pravi gospodarji so anarhisti in komunisti, ki so se v svoji divji strasti spravili predvsem na cerkve in samostane. Zažgali so cerkve po vseh katalonskih krajih. V Vichu so požigali 40 cerkva in samostanov, med njimi staro katedralo, ki je svetovno čudo. V Barceloni je sodruga zažgala sploh vse cerkve, izvzemši stolnico, katero stražijo kot nacionalno znamenitost. Borba med levčarji in desničarji je trajala tri dni. Komunisti in socialisti so postrelili 40 dragocenih posadke, ki so se bili prvi pridružili uporu. Redovnike nekega samostana, ki so ga tolpe zavezle v naskoku, so od prvega do zadnjega pokleli ter glavo nekega izmed njih nosili na drogu po mestu.

Begunci

Marseille, 24. julija. b. Semkaj neprestano prihajajo begunci raznih narodnosti iz Barcelone. S francosko poštinsko ladjo je prišlo 1200 francoskih delavcev, ki bi morali sodelovati pri športnih prireditvah v Barceloni, ki pa so vsled revolucije padle v vodo. Med potniki je tudi osem Američanov in štirje Angleži, ki so skupaj z ostalimi delavci peli revolucionarne pesmi in mahali z rdečimi zastavami, ki so zapuščali ladjo.

Semkaj je prišlo 50 britanskih beguncem iz Barcelone z britanskim rušilec »Galante«. Danes pričakujejo še dve britanski ladji z begunci iz Barcelone.

Amerika vznemirjena

Washington, 24. julija. AA. Reuter poroča: Ameriški konzul v Malagi je nujno zahteval, da naj pride v tamošnjo luko kakšna ameriška vojna ladja. Ameriški konzulat v Barceloni poroča, da je bilo v predmestju Barcelona oddanih nekaj strelav

na avtomobil, v katerem so se vozili neki Amerikanci. V poročilu se pravi, da se je na avto streljalo, čeprav je bila na njem ameriška zastava. Kolikor se ve doslej, je bila ubita ena oseba.

Iz New Yorka poročajo, da je odšla v španske vode ameriška križarka Oaklan, ki naj v španskih lukah zaščiti ameriške državljane.

Agencija Stefani izve, da so v Barceloni ameriški avtomobil napadli komunisti. Pri tem je bila ubita ena oseba.

Izve se, da je ameriški veleposlanik v San Sebastianu in da je v veliki nevarnosti za svoje življenje.

Nemške skrbi

Berlin, 24. julija. AA. (DNB) Nemški oklopnici »Admiral Scher« in »Deutschland« sta odpluli v španske vode, kjer bosta prevzela zaščito nemških državljanov.

Iz Abesinije

Rim, 24. julija. b. Italijansko uradno poročilo potrjuje sedaj resničnost nedavnih vesti o pohodu Abesincev nad Adis Abebo. Iz tega italijanskega poročila se vidi, da je Italija odposlala kazenske ekspedicije na vse strani. V istem komunikatu se tudi trdi, da se plemenski poglavarji Abesinije še vedno javljajo maršalu Grazianiju in mu izrekajo zvestobo.

Angleški kralji čestita Haile Selasiju

Workin, 24. julija. b. Med številnimi čestitkami za svoj 45. rojstni dan je prejel abesinski cesar Haile Selasie tudi čestitke britanskega kralja Edwarda VIII. Angleški kralj je prisrčno čestital cesarju Haile Selasiju k svečanemu dnevu in mu želel, da doživi še mnogo srečnih rojstnih dni. Cesar Haile Selasie se sedaj pripravlja na potovanje po Severni Ameriki, ker upa, da se mu bo posrečilo pridobiti ameriški narod za abesinsko stvar.

Dunajska vremenska napoved: jasno in toplo. Zemunska vremenska napoved za 25. julij: Vedro.

Konferenca treh v Londonu

Nemčija in Italija povabljeni

London, 24. julija. AA. (Havas) O trojni konferenci so izdali tale komunikacije:

Zastopniki Francije, Belgije in Velike Britanije, ki so se sestali v Londonu 23. julija 1936, so se, opirajoč se na sporazum od 19. marca, na predloge nemškega kancelarja od 21. marca in na predloge francoske vlade od 8. marca, zedinili v temle:

1) Glavni cilj, kateremu morajo vsi evropski narodi posvetiti svoje napore, je konsolidacija miru s splošnim sporazumom.

2) Tako ureditev vseh vprašanj je mogoča s svobodnim sodelovanjem vseh prizadetih držav in zato ne bi bilo ugodnejšega v tem oziru, kakor to, če bi se Evropa navidezno ali dejansko razdelila v nasprotna tabor.

3) Vse tri vlade so zaradi tega mnenja, da je treba pripraviti sestanek petih locarnskih držav, ki naj se vrši čimprej in v najprimernejšem času.

Pogreb kanonika dr. Svetline

Včeraj jutro je zaplaval gorenski kot v polnih polnih solčnih žarkih. Gore so bile kakor na sveže umite. V Zirovnici so izstopili iz jutranjih vlakov mnogostevni potniki. Avtobusi in avtomobili so hileli iz vseh strani. In na cestah so oživele vrste pešcev. Vsi so se pogovarjali samo o profesorju dr. Svetlinu, o »Muhovčevem gospodu«. Ob pol desetih je blagoslovil krsto presvetli nadškof dr. A. B. Jeglič, ob asistenci kanonikov dr. Zerjavi in dr. Zupana. Brezniški pevci so zapeli: »Človek glej dognanje svoje«. Gasilci iz Breznice in iz Smohuče so dvignili pokojnikovo truplo. Razvil se je dolg sprevod iz Zirovnice do cerkve na Breznici, kjer je stopil na prižnico stolni prošlg. Nadrah in v vznešnih besedah orisal pokojnika kot pobožnega, veselnega, dobrega in učenega duhovnika. Pri glavnem oltarju je opravil presveto daritev za pokojnega prevzvišeni nadškof dr. Jeglič, kateremu je bil pokojni tovariš na novi sv. maši. Ni čuda, da je prevzvišenemu med obredi marsikdaj nehoše kanila solza v oči. Po pesmi »Usliši nas, Gospod«, so ponesli krsto na novi del pokopališč, s katerega se tako lepo vidi na ravno breznisko polje. Med množico pogrebcev smo opazili prečudno mnogo izobražencev. Vseh bi kar nihče ne mogel razbrati. Prezreti pa ni bilo mogoče: Bana dr. Natlačena s soprogo, zastopnike univerze prekorčarja dr. Slaviča, dr. Lukmana in dr. Polca, župana ljubljanskega dr. Adlešiča s soprogo, okrajnega načelnika radovliškega dr. Vrešarja, opata sliškega dr. Kostelca, zastopnika ljubljanskega kapilja, kanonike Sušnika, Stroja in dr. Opeko, častne kanonike dekana M. Mraka in vsučiliškega prof. dr. Franceta Ušenišnika, dekana radovliškega Faturja

in dekana Zabrele. Vsega skupaj se je udeležilo pogreba dva in petdeset duhovnikov. Med drugimi: Dr. Pečjak, dr. Levičnik, mr. Šteska, gvardijan p. Krizosom. Izmed breznških duhovnikov: B. Pristov, župnik sorški Kajdič, profesor Srdja, katehet Jalen in duh. svetnik župnik trški Vovk. Izmed svetne breznške inteligence smo opazili med drugimi gim. ravnatelja A. Zupana in žel. insp. Zemljo. Pod vodstvom učiteljskega je spremeljala na zadnji poti pokojnika breznška mladina in združeni obe gasilski četi breznške fare pod vodstvom bivšega župana Ivana Finžgarja. Ob nezasihi jami je spregovoril pokojniku v slovo bivši gim. ravnatelj, vladni svetnik dr. Požar. Povdaril je njegove zasluge za vzgojo slovenske inteligence kot katehet, matematik in fizik. Pesem: »Blagor mu, ki se spočije«, je zaključila zadnjo pot dr. Svetline. — Mnogi, premnogi, ki jih je vzgojal, so legli pred njim v grob. Kaj jih je pobral vihar vojske. Ni mu se je pa tako mirno izteklo življenje. Na dva in šestdeseto obletnico svojega posvečenja, kakor je bil vedel povedati breznški župnik Koprivec, je opravil v jutranjih urah, kakor vedno vse življenje, vsak dan duhovniško molitev brevij, jo legel in zaspal. Izteklo se je bogato življenje. V krogih slovenskega izobraženstva bo oslalo še dolgo v spominu. In ko bo človeški spomin že opešal, bodo govorile o doktorju Ivanu Svetlinu knjige, ki jih je napisal. Zanimivo je, da si je pokojni lastnorčno s tiskanimi črkami napisal tudi spominsko podobico, ki so jo kliširano delili pogrebem. Konča jo pa:

»Z vedo mladini um je bistril,
z vero je njena srca blažil.«

Domači odmevi

Politika na Bledu

Bled, 24. julija.

Danes je ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović sprejel v avdijenco našega poslanika v Parizu dr. Purica, nato pa še poslanika v Bruxellesu dr. Karoviča. Nato je šel v dvorec Suvober, kjer je bil sprejet v avdijenco pri knezu namestniku, ki ga je tudi pridržal na kosilu. Popoldne pa so prišli k predsedniku vlade na obisk ministri brez portfelja dr. Miha Krek v spremstvu bana g. dr. Natlačena in ljubljanskega župana g. dr. Adlešiča. Zvečer se je z belgrajskim brzovalnikom predsednik vlade v spremstvu šefov svojih kabinetov odpeljal v Belgrad.

Arnavtović 15 let robije

Belgrad, 24. julija. m. Danes ob 6 zvečer je bila razglašena obsodba nad Damjanom Arnavtovićem in tovariši, s katero so bili obsojeni: Damjan Arnavtović na 15 let robije in trajno izgubo častni pravice, Dragiša Stojadinović na 5 let robije in izgubo častnih pravic za 5 let, Vasilije Trbić na 4 leta robije in izgubo častnih pravic za 4 leta, Dragomir Milovanović na 1 in pol leta robije in izgubo častnih pravic za dobo dveh let; V kazen robije se vračuna preiskovalni zapor od 6. marca 1936 naprej. Ostali obtoženci so bili oproščeni.

Mladina JRZ

Banja Luka, 24. julija. m. Mladina JRZ za vrbasko banovino je imela ustanovni občni zbor, katerega sta se udeležila tudi delegata iz Belgrada Dušan Filipović in Peter Marjanović. Poleg ostalih sta govorila tudi poslanec Todor Lazarević in tamkajšnji župan Mustafa Softić. Na običnem zboru je bil izvoljen tudi upravni odbor in odposlane pozdravne brzojavke dr. Stojadinoviću, dr. Koroscu, dr. Spahi, dr. Rogiću in banu vrbavske banovine Bogoljubu Kujundžiću.

Židi hudi na Ljotića

Novi Sad, 24. julija. m. V Novem Sadu se je razvila ostra polemika med Ljotićem in Judi. Na napad, ki ga je prinesel Ljotićev list »Erwache«, je odgovoril dr. Julij Dohanj v židovskem listu »Malhut Israels«, ki ostro napada kampanjo, s katero je začel omenjeni Ljotićev list ter sprašuje Ljotića, če se s takim pisanjem svojega lista strinja, ki je uradno glasilo »Zbora«. V Vojvodini z neestrpnostjo pričakujejo, kaj bo Ljotić na to vprašanje odgovoril.

Lahkoatletsko prvenstvo

Maribor, 24. julija.

Nocoj se je pričelo na igrišču SK Železničarja teknovalje za mariborsko lahkoatletsko prvenstvo. Na programu sta bili samo dve disciplini, in sicer tek na 800 m in na 5000 m

800 m: 1. Mühleisen (Rapid) 2:09.2, 2. Strucelj (Maraton) 2:10, 3. Ledinek (Železničar) 2:11.5, 4. Herić (Železničar) 2:18, 5. Verstovšek (Maraton). 5000 m: 1. Kangler (Z.) 16:59, 2. Podpečan (Z.) 17:11.1, 3. Herić (Z.) 18:51.1, 4. Saje (Z.) odstopil.

Takoj po pričetku sta se utrgala od ostalih Podpečan in Kangler, ki sta svoj naskok obdržala do konca. V drugi polovici predzadnje runde pa je šel Kangler Pretekel Podpečana in v naskoku kakih 50 m zmagal. Herić in Saje sta se v prvi rundi menjavala v vodstvu, dokler Saje zaradi trebnega krča ni odstopil. Jutri se tekmovalje nadaljuje in so na programu naslednje discipline: 100 m, krogla, 400 m, skok v višino, met kladiva, trojskok, tek na 110 m čez ovire.

Dr. Maslnak, predsednik apelacijskega sodišča

Belgrad, 24. julija. m. Za podpredsednika apelacijskega sodišča je imenovan apelacijski sodnik dr. Maslnak Lavoslav.

Cene za pšenico

Belgrad, 24. julija. AA. Na podlagi čl. 98 finančnega zakona za 1936-37 je ministrski svet na predlog kmetijskega ministra in v soglasju ministrov za trgovino in industrijo predpisal uredbo o določevanju odkupnih cen za pšenico.

Člen 1. pravi, da bodo morali trgovci, mlini in drugi kupci pšenice plačevati pridelovalcem pšenico najmanj po cenah, ki jo bodo za dotična področja odredile pristojne upravne oblasti prve stopnje po zaslišanju okrajnega žitnega odbora (člen 5). Če člani odbora ne bodo soglašali, določi ceno oblast sama. Oblast bo pri tem vpoštevala cene najbližnje produktne borze in krajevne razmere. V krajih, kjer bo pšenico kupovala Prizad, se cena določi po členu 3.

Člen 2. govori o blagu, odbitkih, sporih glede kvalitete itd.

Člen 3. pravi, da smejo v okrajih in mestih, kjer kupuje Prizad, trgovci, mlini in drugi kupci plačevati pridelovalcem pšenico po njenih pogojih in po ceni, ki sme biti največ 8 odstotkov nižja od cene navedene družbe.

Po čl. 4. morajo kupci pšenice izročiti prodajalcem obračun o kupljeni pšenici. Obratuni so prosti pristojbin.

Po čl. 5. morajo v krajih, kjer pridelujejo ali prodajajo pšenico, sestaviti pri vsaki prvostopni upravni oblasti okrajni žitni odbor iz sedmih članov. Tajnik odbora bo okrajni kmetijski referent. Članstvo v odboru je častno in brez nagrade.

Čl. 6. govori o banovinskem žitnem odboru, ki ga tvori 11 oseb, in sicer 6 predstavnikov pridelovalcev pšenice, trije zastopniki žitnih trgovcev, en mlinar in en pek.

Čl. 7. govori o konstrukciji banovinskega žitnega odbora. Predsednika in njegovega namestnika izbere ban.

Po čl. 8. bo banovinski žitni odbor reševal dokončno pritožbe glede cen po čl. 3, smel bo dalje iz lasne pobude izpreminjati cene, če bo ugotovil, da ne ustrezajo razmeram dotičnega kraja.

Po čl. 8. sme prvostopna državna oblast kaznovati kupce pšenice, če bi to uredbo kršili, z denarno globo do 10.000 din v korist intervencijskega fonda Prizada.

Za tolmačenje te uredbe je po čl. 10. pristojen minister za trgovino in industrijo v soglasju s kmetijskim ministrom.

Čl. 11. Uredba stopi v veljavo z razglasitvijo v Službenih novinah.

Narednik utonil

Ljubljana, 24. julija.

Danes so potegnili v Mostah pri gasilskem domu iz Ljubljane ob pol 4 Nikolaja Stankoviča, rojenega 29. aprila 1914 v Odorovcih, okraj Caribrod, moravska banovina, ki je pred tednom utonil in so doslej njegovo truplo pogrešali. Imenovani je služil kot narednik bolničarske čete pri tukajšnjem vojnem skladišču.

Olimpijska baklja

Solun, 24. julija. m. Olimpijski štafetni tekač je danes dopoldne prišel v Solun, kjer mu je bil prirejen svečan sprejem. Bili so navzoči zastopniki vseh tukajšnjih športnih društev. Na Trgu svobode se je zbrala velika množica občinstva. Župan Manos je pozdravil tekača in od njega sprejel olimpijsko plamenico, s katero je zanel olimpijski ogenj na žrtveniku.

Belgrajske vesti

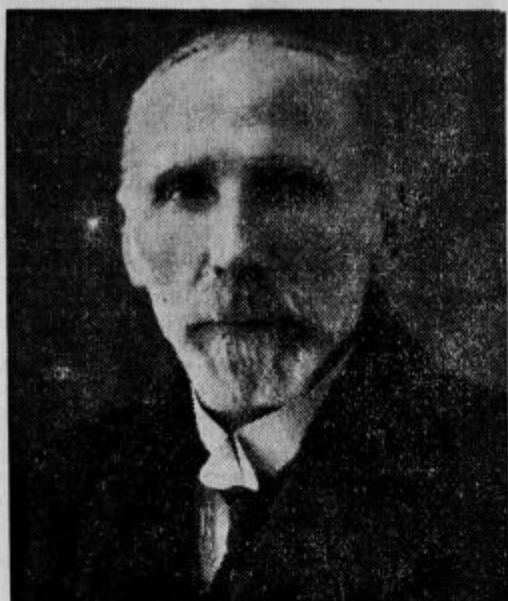
Belgrad, 24. julija. m. Pogreb umrlega poslanca Uroša Stajića je bil danes ob prisotnosti velike množice ljudstva, med katero smo opazili tudi ministra brez listnice Vojslava Djordjevića.

Belgrad, 24. julija. m. Včeraj je prispel iz Dubrovnika angleški znanstvenik Bernhard Berenson, ki potuje po naši državi in proučuje našo srednjeveško umetnost.

Belgrad, 24. julija. m. Razprava proti vratarju BSK Franju Glaserju, ki je obtožen zaradi namernega umora, bo konec avgusta. Glaserja bo branil odvetnik Vladimir Simić, predsednik odvetniške zbornice.

Belgrad, 24. julija. m. Južgoslovanski olimpijski odbor je izdal apel na vsa nacionalna humanitarna društva, kjer bo šla olimpijska štafeta, naj izkoristijo to priliko za animiranje v nacionalno-propagandne namene na ta način, da se udeležijo avencosti čim več kmetov v narodnih nošah, ki naj prireajo tudi narodne igre.

† Venčeslav Kubelka kapitan korvete

Ljubljana, 24. julija.

Z Bleda je prišla danes žalostna vest, da je tam umrl na svojem letovišču kapitan korvete v pok. g. Venčeslav Kubelka, iz znane rodbine Kubelkovič v Ljubljani ter v vsem mestu znana in zelo spoštovana osebnost, priljubljen pri vseh slojih.

Pokojnik g. Venčeslav Kubelka se je rodil dne 2. oktobra 1872 v Ljubljani in je tu študiral na realki, nato pa je vstopil v avstrijsko mornariško šolo, nakar je postal mornariški častnik. Kot mlad mornar je prepotoval skoraj ves svet, zlasti pa Sredozemsko morje. Pri neki avstrijski ekspediciji na Kitajsko je aktivno sodeloval ter je tam ostal tri leta. Na Kitajskem se ga je prijela malarija. Venčeslav Kubelka je sicer prestopil to hudo bolezen, vendar pa so se mu posledice poznale vse življenje. Med svetovno vojno je aktivno sodeloval v borbi proti Italijanom, po polomu Avstrije pa je kot zavezanec Slovenec staval vse svoje moči na razpolago Jugoslovijem ter je pomagal reorganizirati našo mornarico. Ko je bilo to delo opravljeno, je korvelni kapitan Venčeslav Kubelka stopil v pokoj. Preživel ga je po večini v Ljubljani in na Bledu. S svojo visoko, sloko postavo, je bil značilna osebnost našega mesta. Bil je molčečega, toda prijaznega vedenja. Kakor prejšnja Avstrija, tako se mu je tudi Jugoslavija za njegove vojaške zasluge oddolžila s številnimi odlikovanji. V pokopju se je v svoji ljubljanski pokopnici v Zvezbo slovenskih vojakov, ki se je morala pozneje prekrstiti v Zvezbo bojevnikov. Vneto je sodeloval pri organizaciji te zveze in vedno in povsod zagovarjal pravice in koristi bojevnikov. Zato ga bodo vsi slovenski bojevniki ohranili v častnem in hvaležnem spominu.

V politiko pokojni gospod tudi v pokopju ni posegal, vendar pa je bil vedno zvest simpatizant bivše SLS. Ves čas je bil tudi naročnik »Slovenca«.

Pokojnik zapušča soprogo Alino in tri hčerke, sestro go. Milo Kambičevo, lastnico palače »Viktorije« in spoštovano ljubljansko trgovko, brata Josipa, kapitana bojnege broda v p. in č. kontre-admirala ter brata Viktorja, zasebnika v New Yorku, znanega zaslužnega slovenskega javnega delavca med našimi rojaki v Ameriki.

Truplo g. V. Kubelke je bilo danes prepeljano v Ljubljano ter položeno na katafalk v mrtvašnici splošne bolnišnice. Pokojnika pokopljemo v nedeljo ob 5 popoldne. Truplo bo položeno v rodbinsko grobnico. Vrlemu pokojniku ohranimo časten spomin. Naj mu sveči večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

Banovina skrbi za naše ceste:

Cestna dela v Sloveniji

Popravila in nove ceste v območju bivše Kranjske

»Slovenec« je že poročal o delih, ki bodo izvršena v letošnjem letu na ozemlju nekdanje Stajerske. Danes prinašamo pregled cestnih del na ozemlju nekdanje Kranjske. Za ta popravila cest so na razpolago poleg prispevkov iz rednega banovinskega proračuna in cestnih odborov še sredstva iz banovinskega fonda za javna dela in banovinskega bednostnega fonda. 6.500.000 Din iz fonda za javna dela in skoraj tri četrti od 2.850.000 Din bednostnega fonda bo šlo za cestna popravila v Sloveniji.

V črnomeljsem okraju bo s prispevkom iz banovinskega fonda za javna dela v kratkem končano popravilo in valjanje banovinske ceste Blatnik-Črnomelj-Vinica. Iz bednostnega fonda pa so bili že nakazani potrebni zneski za popravilo občinskih cest Lahinja-Sredgora, nadalje za ceste Laze-Vrh, in za ceste Stari trg-Laze. Preložena bo tudi banovinska cesta v odseku Zilje-Preloka in klanec na banovinski cesti čez Tančo goro.

V kamniškem okraju bodo s prispevkom iz banovinskega fonda v septembru začeli graditi novo banovinsko cesto Kamnik-Kranjski rak-Luč. Iz istega fonda bo v kratkem končana preložitve klanca na Kavranu in se nadaljuje že lani začeta nova cesta Drtija-Kandree. Iz banovinskega bednostnega fonda pa se bodo popravile občinske ceste skozi Rujavo blato v občini Nevle.

V kočevskem okraju letos s prispevkom iz banovinskega fonda za javna dela zopet nadaljujejo graditve nove ceste Stara cerkev-Gorenje-Grinovec-Stari breg-Trnovec-Kleč. S prispevki iz banovinskega bednostnega fonda s popravljajo, ali pa se bodo začele popravljati še v teku letošnjega leta naslednje ceste: občinska cesta Novaštitava-Travna gora v občini Sodražica, občinska cesta Briga-Inlauf, cesta Knežja lipa-Spodnji log, cesta Podlog-Veliki Osolnik, cesta Retje-Hrib in cesta Srednja vas-Segova vas v občini Loški potok, nadalje cesta Krvava peč-Bukovec. Zgradila se bo tudi nova občinska cesta Rob-Krvava peč v občini Velike Lašče.

V kranjskem okraju se bodo v glavnem izvrševala večja vodovodna dela in se zato popravila letos iz banovinskega bednostnega fonda le občinski cesti Besnica-Nemilje in občinska cesta Smlednik-Virje v občini Smlednik.

V krškem okraju se s prispevkom iz banovinskega fonda za javna dela že gradi nova banovinska cesta Krško-Gora-Golek. Nadalje bodo v kratkem nadaljevali s preložitvijo klanca na banovinski cesti Raka-Impolca v vasi Studence. Se letošnji bodo začeli tudi z graditvijo novega mostu na cesti v Jelovec, za katerega so načrti že izdelani. S prispevki iz banovinskega bednostnega fonda pa se popravljajo in se bodo popravile številne ceste, tako občinska cesta Cerina-Globočice in občinska cesta Velike Malence-Globočice v občini Catež, občinska cesta St. Rupert-Hom-Gradišče v občini St. Rupert, občinska cesta Kostanjevica-Opatova gora v občini Kostanjevica. Nadalje občinske ceste Premagovci-Poklek, Velika dolina-Ponikva in cesta Trbovlje-Dobovec na Kumu.

V litijem okraju se s prispevkom iz banovinskega fonda za javna dela že nadaljuje gradbeni posli na novi banovinski cesti Moravče-Drtija-Kandree. S prispevki iz banovinskega bednostnega fonda pa se že gradi občinska cesta Peščenik-Sv. Duh-Polzevo. Iz istega fonda se deloma že popravljajo ali pa se bodo v kratkem začele popravljati sledeče ceste: občinska cesta Dob-Pokojnica, občinska cesta Zagorje-St. Lambert, občinska cesta Krka-Laze-Korinj, občinska cesta Stična-Metnaja, občinska cesta Polica-Blejši vrh, cesta Lobček-Mlačevo, cesta Peščenik-Loka-Zalna-Mlačevo, cesta Krka-Podbukovje in cesta Stična-Mala Dobrava. Iz istega fonda se bo preložila tudi cesta Loke-Pušave-Gamberg-Čemšenik v občini Zagorje in Trojane.

V okraju za ljubljansko okolico se bo s prispevkom iz banovinskega fonda za javna dela zgradil še letos novi most čez Kamniško Bistrico v Beričevem, gradi pa se že novi most čez Ljubljano v Podpeču. Iz banovinskega bednostnega fon-

da so pa na razpolago prispevki za popravila naslednjih občinskih cest: Planinski graben-Loče-Jernejkov graben v občini Polhov Gradec, ceste Zazar-Vrhnika v občini Horjul in ceste Horjul-Korena, nadalje ceste Dobrava-Sv. Katarina v občini Dobrava in občinske poti v Mali Božni in občini Polhov Gradec. Prav tako je iz tega sklada določen prispevek za most čez Ljubljano pri Bevkah.

V logaškem okraju se že gradi s prispevkom iz banov. fonda za javna dela nova banovinska cesta Smrečje-Praprotno-Rovte in banovinska cesta Cajnarje-Ravnik. Prispevki iz banovinskega bednostnega fonda pa bodo v jeseni popravljene občinske ceste: Gorenji Logatec-Ziberše-Istrijska cesta, občinska cesta Osredok-Zale v občini Begunje in cesta v občini Stari trg.

V metliškem okraju so za letošnje določene iz fonda za javna dela večje vodovodne zgradbe in bodo zato do jeseni popravili ceste le s prispevki iz banovinskega fonda; tako občinsko cesto Brezovica-Radatočiči in cesto v vasi Krmačina. Preložili bodo tudi klanec v Sušici.

V novomeškem okraju s prispevki iz banovinskega fonda za javna dela že nadaljujejo graditve občinske ceste Novo mesto-Hmeljnik in občinske ceste Žužemberg-Sela-Radohova vas. S prispevki iz banovinskega bednostnega fonda bodo do jeseni popravljene naslednje ceste: Žužemberk-Gradanec-Hinje, cesta Smihel-Kleč in cesta Vrhovo-Prapreče, vse v občini Žužemberk. Nadalje cesta Rebre-Valičevo v občini Zagradec, cesta Mirna peč-Globodol v občini Mirna peč, cesta St. Peter-Sela, cesta Mačkovec-Trška gora-Burjevci, cesta Toplice-Gor. Polje in cesta Volavče-Vrh-Podluben-Vavta vas v občini Toplice, cesta Vavta vas-Drganje selo-Uršna sela, cesta Ratje-Prevole v občini Honje, cesta Petane-Praproče in zvezna cesta, ki veže banovinsko cesto in občinsko cesto Velike Rebre-Valija vas. S prispevkom iz istega fonda bosta do jeseni preložena klanca na cesti Toplice-Podturn in Gornja Straža-Bršljin v Podgori.

V radovljiškem okraju se s prispevkom iz banovinskega fonda za javna dela gradi nova banovinska cesta iz Srednje vasi na Uskovnico in občinska cesta Jeraka-Koprivnik. V delu je tudi že cesta Kranjska gora-Vrši, kakor tudi graditev mostu pri branični žagi v Soteski. V teku letošnjega leta bo tudi že obnovljen most čez Savo na Javorniku, ki ga je povodenj vzela že pred 10 leti. S prispevkom iz banovinskega bednostnega fonda, pa se bo popravila cesta skozi Radovno in pot v občini Ribno.

V škofjeloški okrajni izpostavi se s prispevkom iz banovinskega fonda za javna dela valja in popravila cesta med Selcami in Zelezniki, s prispevki iz banovinskega bednostnega fonda pa se že popravljajo občinske ceste Česnjice-Rudno in cesta Področ-Sorica. Popravljene bodo do jeseni še občinske ceste Rudno-Dražgoše, cesta Luše-Sv. Lenart in cesta Iavorje-Luše.

Strašno neurje s točo

Vel. Pirešica, 23. julija.

Dne 21. julija popoldne sta v krajih Gornja Ponikva, Marof, Kale, Loke napravila toča in vihar ogromno škodo na poljskih pridekih ter na poslopih in na sadnem drevju. Škoda je cenjena na 250.000 Din. Toča, ki je padala kot oreh debela, je oves, koruzo in fižol popolnoma sklestila. Največjo škodo je napravila na hmelju, ki je sedaj v cvetju. Mnogo cvetja je odbitega, še več hmeljskih drogov je bilo od viharja podrtih vse križem. Vihar je podiral v sadonosnih stara drevoja, lomil veje in v gozdu Kosa Josipa na Marofu je podrl vihar okrog 12 borov, visokih do 30 m s koreninami vred na tla. Nadalje je vihar razkrival strehe in strešno opeko razmetal daleč naokoli. Najstarejši ljudje ne pomnijo takega razdejavanja. Del teh krajev je bil letos že tretjič prizadet po toči.

Iz objema pečin na domove

Včeraj so prepeljali na Črnuče in v Ljubljano ponesrečena turista

nemotena jutranja tišina, plezalo po strmih pobočju v stene nad lepo planjavico Kamniške Bistrice. Bilo je treba plezati 400 metrov visoko v skalovje, da so končno prispeli na malo polico, na kateri sta drug poleg drugega, kakor da hočeta ostati nerazdružljiva prijatelja tudi v smrti, ležala mlada turista in planinca, ki sta zaključila četrti in peti, upajmo tudi zadnji člen v verigi letošnjih nesreč v Kamniških planinah.

Mrko, brez nepotrebnih besed, je bilo opravljeno delo: obe trupli sta bili kmalu zaviti v bele platnene ruhe, med tem se je eden povzpел že okrog 150—200 metrov višje, izdržal tam cepin in se počasi spustil k ostali skupini. Sledilo je nepopolno naporno spuščanje čez skalovje: Eno za drugim so spuščali zaviti trupli po vrveh čez stene, ležali za njimi, zopet spuščali, prečkali skalovje, dokler končno niso presegali 400 metrov visoke skalnate stene, ki je začela prehajati v prod. Tam je potem napredovanje bilo hitrejše. Po dva in dva sta se izmenjavala ob drogovi, dokler žalostna ekspedicija ni prispela do koč pri »Zagani peči«.

Tu so ekspedicijo pričakali z vozom, bila pa je tu tudi uradna komisija, ki sta jo tvorila g. dr.

Julij Polec, zdravnik iz Kamnika ter okrajni tajnik g. Čermel. Z njima je bil tudi g. Koželj Maks iz Kamnika. Formelnosti so bile kmalu izvršene, nakar sta bili trupli položeni v krste, ki so jih potem zacinili. Po godni poti so nato prepeljali krsti v Kamniško Bistrico. Pred planinskim domom je med tem zvonček iz kapelice zbral vse turiste, ki so bili danes v Kamniški Bistrici, da prisostvujejo žalnemu obredu: Pred črnim ljubljanskim furgonom se je ustavil priprist enovprežni gorski voziček, na njem pa so v dveh krstah našli svoje zadnje domovanje ostanki še pred 14 dnevi tako polnih mladih življenj.

Stranjski župnik g. Langerholc je blagoslovil obe krsti ter opravil verski obred, nakar so krsti prenesli v furgon. Kmalu nato je furgon odhitel proti Kamniku ter odnesel izpred veličastnega, a neizprosnega skalovja dve žrtvi.

Okrog pol dveh se je črni voz ustavil na trgu v Kamniku. Tu je bilo zbrano mnogo ljudstva. Odprli so vrata avtomobila ter na krsti položili pet vencev: po dva od SPD, podružnice Kamnik ter enega za Janšo od dr. Karbove družine. Nato je furgon odhitel proti Črnučam in Ljubljani.

Za romanje v Stično

Gg. duhovnikom! Nujno vas prosimo, da na podlagi škofovega proglasa v binkoštnem »Slovenec« in v »Skof. listu« vsi brez izjeme povabite vernike na obnovitev evharističnega kongresa o priliki proslave 800-letnice samostana v Stični, ako še tega niste storili. Ponovno pa jih opozorite, da se pravočasno prijavijo za udeležbo. Za 15. in 16. avgust pridejo vpoštev ne samo odrasli, vendar naj pridejo dekleta in žene po možnosti šele v nedeljo zjutraj. — Spored slovesnosti imate v »Slovenec« z dne 5. julija. Udeleženci naj se prijavljajo domačemu župnemu uradu, kamor bomo poslali še koncem prihodnjega tedna primerno število jubilejnih znakov.

Znak stane tri dinarje in velja obenem kot legitimacija in vstopnica za vse prireditve brez izjeme. Vpravo zato pa se bo vršila ob vhodu v slavoslovne prostore stroga in resna kontrola. Opozorite na to tudi udeležence, kajti brez znaka ne bo mogel priti nihče v bližino. Za prijave je čas samo do 9. avgusta, ker moramo imeti vse prijave v rokahl! Ker bo znak edina upravičena legitimacija za udeležbo in jih bo izdala in posameznim župnijam razposlala le določeno količino, naj ljudje pohite s prijavi. Na poznejše prijave se na noben način ne bo moglo ozirati, zlasti še, če bo znakov zmanjkalo. — Gospodje, sporočite zato najkasneje do 30. julija na spodnje naslove, koliko znakov približno naj vam pošljemo. Znake, ki jih prevzamete, morate do 12. avgusta plačati ali pa vrnil!

Radi lažje izvedbe prijavljanja in razpošiljanja, prijavljajte vsi župni uradi na Dolenjskem na naslov: »Župni urad Stična«, drugi kraji, kakor Ljubljana, Gorenjska itd. pa na naslov »Prosvetna zveza Ljubljana«. — Prosimo blagohotnega sodelovanja, ker gre za izključno versko prireditev. — Pripravljalni odbor.

70 letnik Franc Globelnik 50 let rokodelskega društva

rokokodelskih pomočnikov in glasbenega društva »Ljubljana«.

Franc Globelnik je bil rojen 25. julija 1866 v Skocijanu pri Mokronogu. Usnarske obrti se je izučil v Novem mestu pri trvdki Franc Kastelice. Za mladega usnarskega pomočnika je bila velika sreča, da je pred 50 leti — 1886 — ustanovil v Novem mestu profesor dr. Marinko Kat. društvo rokokodelskih pomočnikov. Društvo je skrbelo za vsestransko izobrazbo svojih članov in zlasti uspešno gojilo pouk v petju. Mladi Franc Globelnik je takoj pristopil k društvu in mu ostal zvest do današnjega dne. Pod vodstvom P. Otokarja Aleša se je izvežbal že v Novem mestu v dobrega pevca. Leta 1887 je bil v Ljubljani blagoslovljen Rokodelski dom. Slavnosti se je udeležilo tudi novomeško rokokodelsko društvo in Franc Globelnik je takrat privrkal pet tudi v Ljubljani v Rokodelskem domu. Čez tri leta je prišel v Ljubljano, kjer je delal pri usnarski trvdki Janež in se vsestransko udeleževal v ljubljanskem Kat. društvu rokokodelskih pomočnikov pod vodstvom profesorja g. J. Gnjezda.

V letih 1891 do 1895 je bival v tujini, da se je popolnoma izpopolnil v svoji obrti. Bil je v tem času član dunajskega Kat. društva rokokodel. pomočnikov. Od leta 1895 je stalno v Ljubljani. Zaposlen je bil pri usnarski trvdki K. Pollak, ki mu je izročila mnogo zaupnih del svojega ogromnega poslovanja. Odkar je stalno v Ljubljani, se je mogel tudi popolnoma posvetiti delu v rokokodelskem društvu in se zlasti udeleževal kot pevec. Kmalu je zaslovel kot izbrani prvi tenorist. Pod vodstvom pevovodje Kat. društva rokokodelskih pomočnikov, skladatelja Alojzija Sachsa, je Franc Globelnik vedno uspešneje in popolneje nastopal pri društvenih slavnostih in koncertih. Tudi tovariši so ga zelo čislali in mnogi so se prav zaradi njega oklepali društva. Sreča je hotela, da je društvo imelo tedaj tudi za vse druge glasove izborno kvalificirane moči in je bil kvartet rokokodelskega društva (Globelnik, Bončar, Bobnar, Koželj) znan kot najboljši kvartet v Ljubljani. Nastopal je pri društvenih prireditvah, pa tudi pri raznih slavnostih, svetnih in cerkvenih.

Najlepše uspehe kot pevec je imel Franc Globelnik pri društvenih jubilejih Kat. društva rokokodelskih pomočnikov, tako pri petdesetletnici — 1905 — pod vodstvom Pavla Gorjupa, pri 75 letnici — 1930 — pod vodstvom profesorja Marka Bajuka in pri 80 letnici — 1935 — pod vodstvom Ludovika Puša.

Kot izvežban pevec je bil Franc Globelnik dolgo vrsto let tudi dika pevskega zbora glasbenega društva »Ljubljana«.

Ob dvojnem jubileju kličemo Francu Globelniku: Bog nam da mnogo tako značajnih, kot si ti, tebi pa mnogo, mnogo let srečnega, mirnega in zadovoljnega življenja.

Kat. društvo rokokodelskih pomočnikov bo z glasbenim društvom »Ljubljana« proslavilo Franc Globelnikov dvojni jubilej v nedeljo, dne 26. julija ob 8 zvečer na vrtu Rokodelskega doma. Poleg pevskih točk je na sporedu prireditve tudi igra »Sijajne zamenjave« v režiji g. J. Novaka.

Vido Janša

Mladen Mikšič

Kamnik, 24. julija.

»Slovenec« je danes poročal, da je reševalna ekspedicija, ki je že tri dni ležala okrog po Kamniških planinah, včeraj našla pogrešana turista Vido Janšo in Mladena Mikšiča.

Dve mladi življenja sta stiri ležali sredi veličastnega skalovja, ki je danes nemo, a vse razžarjeno gledalo začinje poglavje planinske tragedije: spravljanje stritih trupel iz gorskega objema.

Sedem krepkih, sicer vedno vedro razpoloženih, topot pa mrkih gorskih vodnikov in reševalcev je še v mraku, ko je nad dolina vladala še

Reševalci ležejo v pečine, spuščajo trupli po vrvi čez skalovje, bratje Erjavski, prizor na trgu v Kamniku.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 25. julija: Jakob (Rado), apostol; Krištof, mučenec

Osebnosti

== Sprememba v predsedništvu apelacijskega sodišča v Ljubljani. Podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Alojz Gradnik, znani preiskovalni sodnik »benčurških dogodkov« in bivši sodnik pri sodišču za zaščito države v Beogradu, je, kakor smo že včeraj poročali, premeščen v Split. Za podpredsednika apelacijskega sodišča v Ljubljani je imenovan dr. Lado Mastnak, dosedanji sodnik tega sodišča.

== Iz banovinske službe. Za banovinskega uradniškega pripravnika veterinarske stroke je postavljen g. Zemljik Ivan, veterinar v Slov. Bistrici, za področje sodnega okraja Slovenska Bistrica, s sedežem v Slovenski Bistrici, in dr. Moser Franc za sodni okraj Kozje, s sedežem v Kozjem. Premeščen sta po službeni potrebi Gračner Viktor, banovinski računski kontrolor od uprave banovinskega zadržališča Rogaske Slatine k upravi banovinske mlekarne šole v Škofji Loki, in Zega Andrej od uprave mlekarne šole v Škofji Loki k banski upravi v Ljubljani. Za banovinske uradnike III. skupine so bili postavljeni Križnar Josip, dnevnikar pri banski upravi v Ljubljani, in Martinjak Ivan, doslej dnevnikar pri banski upravi, ter Košir Ema, doslej dnevnikar pri upravi policije v Ljubljani. Drole Vera je bila postavljena za banovinsko pripravnico pri banovinskih kmetijskih in gospodinjstvih tečajih v dravski banovini. Banovinska uradnica v III. skupini na kmetijski šoli v St. Jurju ob južni železnici, Mikič Anka, je napredovala za banovinsko uradniško pripravnico v X. položajno skupino.

== Iz vojaške službe. Napredovala sta v VIII. pol. skupino strokovna drž. mojstra Miroslav Loc, stolar pri I. oddelku voj. tehnične zavoda in Vilim Loc, gradbenik pri VI. oddelku voj. tehn. zavoda in pomaknjen je v II. skupino zvanik III. skupine Peter Piacar na službo pri poveljstvu rečne flotile. Za vršila dolžnosti učitelja v konjeniški šoli je odrejen konjeniški stotnik I. razr. Juro Horvat. Upokojen je konjeniški narednik vodnik II. razr. na službi v štabu konjeniške šole Ivan Jarema.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Senzacija! Senzacija!

Olimpijski zvon vabi...

Najnovejši film o zgodovini dosedanjih olimpijad in o ogromnih pripravah na letošnjo olimpijado v Berlinu!

Poleg tega velenapeti film Popolnoma nov!

Ken Maynarda

Cast zapada Predstave danes ob 16, 19.15 in 21.15

— Aljažev klub obvešča prijatelje gora, da bo v nedeljo, dne 26. julija sv. maša na Kredarici ob 5 in 10. Na Kofcah ob 10. V kapelici sv. Cirila in Metoda na Zabreški planini pod Stolum ob 9. v Kamniški Bistrici ob 9. Vsa pojasnila glede nedeljske službe božje po planinah daje Aljažev klub, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, telefon 28-58.

— Pri Sv. Duhu nad Višnjo goro (Polzevo) bo jutri, v nedeljo, ob 10 dopoldne služba božja.

— V strojno šolo mornarice bo letos sprejetih 100 gojencev. Reflektanti ne smejo biti mlajši od 15½ in ne starejši od 18½ leta. Oziralo se bo le na prošnje, ki bodo do 31. avgusta pri poveljstvu strojne šole mornarice — Kumbor, pošta Djenovič, zetska banovina. Sprejemni pogoji in katere priloge je priložiti prošnji, je razvidno iz »Službenega vojnega listar stran 1563—1568, ki je interesentom r.a. vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— Gradbenega inženjerja potrebuje inž. oddelek v štabu osješke divizijske oblasti. Kandidati ne smejo biti starejši od 50 let in morajo predložiti svoje prošnje do 15. avgusta ministrstvu vojske in mornarice (za inženjersko-tehnični oddelek) s potrebnimi prilagami, ki so navedene v »Službenem vojnem listar« št. 1561—1562.

— Avtoizlet: 3.—7. avg. na Dunaj, 8.—11. avgusta v Berlin, 7.—9. avg. na Grossglockner, 22. do 26. avg. na vsa jezera Salzkammerguta. Prijave: Izletniška pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutro na prazen želodec kozarec naravnega »Franz Josef grenčice«.

— Avtomobilske nesreče je večkrat kriva ne- previdnost vozačev, še v večji meri pa teoretično in praktično nepoznanje vozila, ali pa nezadostno poznanje policijsko-varnostnih predpisov cestnega reda in avtomobilskega sploš. V veliki meri skušajo odpraviti te nedostatke v strokovnih šolah in praktičnih tečajih. Izpraševalni komisiji za šoferske izpite pa pripada naloga, da izbere sposobne in praktične, trezne vozače. K temu bo v obilni meri pripomogla strokovno pisana knjiga našega strokovnjaka inž. Stofe: **ŠOFER IN SAMOVOZAC**. To je priročna knjiga o konstrukciji, delovanju, strežni in vodstvu modernega avtomobila. Knjiga obsega 282 strani, ima okoli 300 slik, ki ponazorijo posamezne dele motorja in drugih delov vozila. Knjiga stane vezana 140 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjigo toplo priporočamo vsem šoferjem, narasčajo in samovozačem.

— Otvoritev telefona Bohinjska Bela. Dne 11. julija 1936 je bila pri pošti in telegrafu Bohinjska Bela otvorjena telefonska centrala.

— Sonce s svojimi žarki tvori in vzdržuje vse organsko življenje na zemlji. Pomanjkanje svetlobe škoduje človeškemu zdravju. Zato na sonce in zrak, toda previdno, navadimo najprej kožo nanje in ne pozabljamo nikoli na KREMO NIVEA ali OLJE NIVEA. Samo KREMA NIVEA vsebuje EUCERIT. (10532)

Neprijetni dogodki v šoli. Ob priliki samomora neke učence IV. ženske gimnazije v Beogradu je izšel v »Pravdi« z dne 28. maja t. l. članek z naslovom »Učenci v času šolskih ur pišejo poslovilna pisma in pijejo lizo!«. Glavna uprava jugoslovanskega profesorstva, ki je predstavlja profesorjskih vrst smatrala za svojo dolžnost, da ovrže trditve v imenovanem članku. Zato je objavila zopet v belgradski »Pravdi« z dne 10. junija t. l. listu, ki z nekritičnimi simpatijami spremlja naše prosvetno življenje, daljšo izjavo s šestimi točkami, da za zadoščenje užalemu profesorstvu stanu. Vsekakor je neuteleljeno zaradi enega primera vreči krivdo na ves stan profesorjev. Tudi pri takem žalostnem dogodku ni mogoče kriviti samo učitelja, saj so naše današnje družabne in šolske razmere zelo

raznojane. Zato je dolžnost tiska, da javnost v teh kočljivih zadevah točno informira.

— Vid Vaših oči si obvarujete le z optično čistimi bruenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanemu optiku. Stari trg 9, Ljubljana.

Ljubljana

— Nova maša v Mostah. V nedeljo, 26. julija ob 9 dopoldne bo v cerkvi sv. Družine v Mostah daroval svojo novo sv. mašo moštanski rojak g. Rudolf Kunej, ki je svoje študije dovršil v Zagrebu. Novomašni govor bo imel g. dr. Lojze Kuhar.

— Maša za izletnike in turiste bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15 pred odhodom turistovskih vlakov.

— Zlata poroka Matevža in Ane Škerl bo danes, v soboto ob 8 v cerkvi sv. Petra. Oba sta v mestnem zavetišču v Japljevi ulici. Slavljenca sta imela 11 sinov in tri hčere.

— Mesto venca na grob svetnika Ažmana daruje rodbina A. W. 150 Din Vincencijevi konferenci v Trnovem. Bog povrni stotero!

— Namesto venca na grob pokojnega g. Jerneja Ložarja je darovala družina Pengov iz Kolodvorske ulice za Vincencijev konferenco pri sv. Petru v Ljubljani 150 Din. Konferenca se iskreno zahvaljuje.

Danes

KONCERT vojaške godbe na vrtu hotela **UNION**

Jutri nedelja

KONCERT vojaške godbe na vrtu hotela **'BELLEVUE'**

— Podoba Marije Pomočnice, ki jo je naslikal g. pater Blaž Tarčnik za novo kapelo v Planici, je razstavljena do prihodnje srede v izloženem oknu Jugoslovanske knjigarnice. Morebiti se kdo spomni s kakim darom tega novega svetišča, ki še mnogo potrebuje do popolne dovršitve. Bog povrni vsakemu dobrotniku na priprošnjo blažene Device! Župni urad Rateče-Planica.

— Promenadni koncert. Radiofonska oddaja postaja v Ljubljani bo priredila v nedeljo dne 26. julija od 11.15 do 13 promenadni koncert v oktobru na palači Kreditne banke. Koncert bo izvajala godba 40. pp. Triglavskega pod vodstvom kapelnika g. kapetana Z. Živanoviča. Spored koncerta bo: Ischpold: Bajrak, korčevica. Strauss: Na lepi modri Donavi, valček. Fučik: Marinarale, uvertura. Dolinar-Bernard: V Zarji jutranji, venček slovenskih narodnih pesmi. Tijardovič: Zbor in pesem iz opte. »Mala Floramye«, Gleisner: Iz Wagnerjevih oper. Parma: Pozdrav z Gorenjske, valček. Fučik: Florentinska korčevica.

— Otvoritev počitniškega doma na Rakitni. Higijenski zavod v Ljubljani javlja vsem prijavitelcem za avtobusno vožnjo dne 26. t. m., da bo vozil avtobus izpred nebotičnika ob 7 jutraj in ne kakor je bilo prvotno javljeno ob 8.

— Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske. Jutri, v nedeljo, 26. t. m., zbirališče pred glavnim kolodvorom ob 6 jutraj. Odhodi v Borovnico z nedeljskimi voznicami.

— Kino Kodeljevo igra ob 9 »Sultan Abdul Hamid«.

BLATNO KOPALIŠČE

PIEŠTANY:

nakažete potom vsake jugosl. pošte. — Pojasnila: Zagreb: Pieštany Informator, Strossmayerov trg I/II.

— Sklep šolskega leta in stenografsko tekmo-zvanje na privatni trgovski šoli »Christofov učni zavod v Ljubljani«, Domobranska cesta 15. Pretekli ponedeljek, dne 13. t. m. je ravnateljstvo zavoda priredilo v šolskih prostorih ob sklepu šol. leta javno stenografsko tekmo, ki jo je vodila ga. Ivanka prof. Robidova. K tekmovalcu so bili pripisani oni dijaki (-nje), ki so imeli v stenografiji letno oceno odlično ali vsaj prav dobro. Tekma diktata je bil Ivan Tavcar: Med gorami. — Diktiralo se je pet minut z brzino 200 zlogov v minuti. Hitro in perfektno delo mladih stenografov (-inj) je vse prisotne presenetilo. Ta javna prireditev kaže nadvse razveseljav napredek na polju slovenske stenografije, za kar gre vse priznanje ga. Ivanki prof. Robidovi, ki doseže v enem šolskem letu tako popolne uspehe. Izmed tekmovalcev so bile po redu najboljši: gđc. Pogelšek Zora iz Ljubljane, gđc. Cvar Marija iz Ribnice, gđc. Petrič Nana iz Trnovca pri Ilirski Bistrici (Italija), gđc. Luštrek Marija iz Ljubljane, gđc. Deleja Marta iz Gorenje (Smartno ob Paki). — Prvim trem najboljšim stenografijam je ravnatelj iskreno čestital in jih obdaril s spominskimi književnim darilom. — Redni dnevi enoletni trgovski tečaj je v letošnjem šol. letu obiskovalo 119 dijakov (-inj). K zaključnim izpitom, ki so bili pred izpraševalno komisijo skozi 14 dni, se je javilo 115 kandidatov (-inj). Izdelalo je 101 učencev (-nk). 14 pa jih je bilo odklonjenih na jesenski rok. Najboljši uspeh je dosegel gosp. Zuntar Anton iz Rečice ob Savinji, ki je dobil v vseh predmetih odlično oceno. Zaključni izpiti so pokazali nadvse razveseljav rezultat. Zavod je letos zaključil svoje 33. šolsko leto na slovesen način s sv. mašo in prelepim v srce segajočim govorom ravnatelja Josipa Christofa. Na predvečer šolskega leta so dijaki (-nje) priredili poslovljni večer, na katerem je nastopil šolski pevski zbor. Takoj ob sklepu šol. leta ima še na eno tretjino dijakov in dijakinj zagotovljene službe, in so jih nekateri že nastopili.

— Bolniška blagajna ljubljanskih mestnih nametščencev sklicuje za v torek, dne 4. avg. t. l. ob 18 v dvorani mestnega poglavarstva izredni občni zbor, na katerem se bo razpravljalo in sklepalo o uravnovešenju blagajničnih financ.

— Na pošti Ljubljana I (glavna pošta) posluje sedaj ob delavniških popoldnih oddelka za pakete in »denar s strankami med 15 in 19. Odslej dalje (od 27. t. m.) se bo po odredbi ministrstva vršila ta služba v času od 15 do 18. Zaključke blagajne seveda ob 17.30.

— Salezijanska prosveta na Kodeljevem ponovno opozarja svoje članstvo in prijatelje na romanje na Brezje in izlet v Radovljico ter na Bled z okolico, ki bo v nedeljo 26. t. m. s turističkim vlakom ob 5 jutraj. Pridite v čim večjem številu.

— Nevarna nesreča otroka. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela 7-letno Dragico Lazarjevo, hčerko delavca iz Gradača pri Litiji. Deklica je padla na stopnicah ter si prebila lobanjo. Do sredi je bila deklica še nezavestna. Njeno stanje je smrtno nevarno.

— Vlomilec okradel delavko. Tobačna delavka Antonija Japelj, stanujoča na Cesti na Loko 23, je prijavila policiji, da je nekdo vlomil v njeno stanovanje v času, ko je ni bilo doma. Vlomilec je zavohal, kam Japljeva spravila ključ, z njim odprl vrata v stanovanje, nato pa vlomil v vse tri omare. Iskal je le denar in vrednote. Odsnel je dve hranilni knjižici, vsako z vlogo nad 4000 dinarjev, in sicer eno ljudske posojilnice, drugo pa Banovinske hranilnice. Dalje je odnesel osem stotakov v gotovini, srebrno uro in dve verižici. Skupno trpi Japljeva okoli 11.000 Din škode. Oba denarna zavoda sta o tatvini že obveščena, tako da tat knjižice ne bo mogel vnovčiti.

— Tatvine pločevine se množe. Poročali smo že, da so se zadnje čase pričele v mestu množiti tatvine strešne pločevine, bodisi bakrene, bodisi kositrne. Uradnik mestnega gospodarskega urada, Mlakar Zeljko, je prijavil policiji, da je v eni prejšnjih noči nekdo odtrgal raz javno stranišče za lirske stebrom 31 m² kositrne pločevine, s katero je bilo to stranišče pokrito, ter je pločevino odnesel. Pločevina je bila vredna 3100 Din. Zanimivo je, da neki drugi uradnik opazil nad straniščem dva moška, ki sta mirno trgala pločevino, pustil pa ju je na miru, ker je bil prepričan, da sta bila to mestna delavca, ki delata po nalogu magistrata. Za obema tatovoma ima policija že nekaj sledi.

— Uta se je podrla nanj. Včeraj dopoldne so bili mestni reševalci poklicani v Zgornjo Šiško, kjer se je pripetila pri mizarskem podjetju Perko hujša nesreča. 28-letni mizar Viktor Štrukelj, stanujoč v Gunceljah pri St. Vidu, je skladal v uti svojega gospodarja lesene hlode. Naenkrat se je uta sesula ter Štruklja pokopala pod seboj. Sodelavci so z naporom izvlekli Štruklja izpod kupa lesa. Štrukelj je dobil poškodbe po vsem telesu, težak hlood pa mu je zlomil tudi nogo. Reševalci so prepeljali Štruklja v bolnišnico.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kural, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Maribor

— Druga obletnica smrti generala Maistra. To nedeljo se bomo spominjali našega blagopokojnega generala Maistra pri sv. maši, ki bo ob 8 v frančiškanski baziliki. Rodoljubno občinstvo vljudo vabljeno.

— Zanimiv izlet na Grossglockner in v Salzburg priredi »Putnik« v Mariboru v dnevih od 9. do 12. avgusta. Voznina z vzumom znaša 380 Din, preskrbljeno pa je tudi za ceneno pavšalno oskrbo. Potovanje z avtokarom.

— Na razstavišču Mariborskega tedna je postalo že živahno. V Prešernovi ulici je nastalo pravo mravljišče, toliko pridnih rok se giblje pri pripravah za tradicionalno prireditev Mariborskega tedna. Električna napeljava je že izvršena, sedaj se pa prirejajo prostori za posamezne razstave. S pričetkom prihodnjega tedna se preseli na razstavišče pisarna Mariborskega tedna, ki bo poslovala v prostorih otroškega vrta ter bo imela poseben telefon 23-87.

— Značilno za sedanjí čas. Mestna podjetja dobivajo vloge, v katerih prosijo revni mariborski prebivalci, da se jim dovoli postavitev lastnih stanovanjskih vagonov. Takole utemeljujejo nekateri prošnji svoje prošnje: »Izredno težko mi je prosi za to, pa sem primoran, ker premalo zaslužim, da bi mogel plačevati visoko najemnino za stanovanje, če pa dam denar za stanovanje, nimam ničesar za živež, torej mi preostane edino še ta izhod.« Naj bodo te vrstice v memento hišnim posestnikom.

— Borba za »mestno lekarno«. Lekarna na Glavnem trgu poleg magistrata nosi že od nekdaj naziv »Mestna lekarna«. Proti temu nazivu pa se je pritožil lastnik lekarn »Pri zamorcu« g. Mayer potom odvetnika dr. Vauhnik. Pritožba je šla skozi razne instance na upravno sodišče v Celju, ki je sedaj končno veljavno rešilo, da sme nositi Minaškova lekarna na Glavnem trgu še naprej naziv »Mestna lekarna«, ker je ta naziv zgodovinski.

— Umrla sta v bolnišnici 52letna Jožefa Stihar, soproga železniškega uslužbenca, ter 86letna zasebnica Marija Slavec. Naj počivata v miru.

— Dva mlada cerkvena vlomilca. Pri Sv. Lovrenca na Pohorju je bila ukradena puščica pri stranskem oltarju župne cerkve. Ugotovilo se je, da sta ukradla puščico 14letni Emil in 15letni Ervin Šumer iz Sv. Lovrenca, ki sta našla v njej 120 Din ter si jih razdelila, puščico pa vrgla v ribnik pod cerkvijo.

— Najlepše kokoši so izbrali. Pri Sp. Dupleku se že nekaj časa dogajajo tatvine kuretime. Tatovi izbirajo najlepše putke in peteline ter so napravili številnim posestnikom občutno škodo. Antonu Letonji so odnesli iz hleva celo pitanega prašička. Orožniki so osumili teh tatvin tri osebe, ki pa dejanja še ne priznavajo.

— Drava nosi žrtve. Predsnočnim je prišel na policijo Ervin Pirnat ter izjavil, da je videl okoli 6 zvečer v bližini Huterjeve tovarne, da Drava nosi mrtveca, ki je imel na glavi belo kapo, na sebi pa modre kopalne hlače. Opozoril je ljudi v bližini, vendar pa, ker ni bilo na razpolago nikakršnega čolna, je Drava odnesla truplo naprej.

— Stern in Koler aretirana. Kakor poroča »Tagespost« in ostalo graško časopisje, so orožniki aretirali v bližini Leobna roparska morilca Sterna in Kolerja, ki sta ubila in oropala posestnika Straniška v Mejni ulici v Mariboru. Mariborska policija pa o aretaciji iz Avstrije še ni dobila službene obvestila.

— V Maribor prihajajo po kolesa. Zetalski orožniki so aretirali posestnika sina Antona Komsetka v Podlogu, pri katerem so dobili dve kolesi brez števil. Priznal je, da je obe kolesi ukradel v Mariboru, kamor je šel dvakrat z izrecnim namenom, da ukrade kolo. Prvega je odpejal 4. maja izpred gostilne »Pri lokomotivi« ter je last mizar. pomočnika Josipa Kovatiča, drugega pa 7. februarja izpred trgovine Štok na Po-brežju, ki je bilo last mesar. pomočnika A. Flisa.

Trbovlje

— Odlikovani gasilci. S križem za zasluge III. stopnje je odlikovala gasilska zveza kraljevine Jugoslavije med drugimi tudi sledeče trbovlske gasilce: Gučka Franca, Uleja Franca in Jordana Avgusta. Zasluženim odlikovancem iskreno čestitam! Blagoslovitev redovalnega avtomobila. Rudniška gasilska četa si je nabavila nov moderen reševalni avto, kateri bo v nedeljo ob 8. pred farno cerkvijo blagoslovljen. Kumovala bo gospa soproga višjega rudniškega nadzornika Hamerlova. V zvezi z blagoslovitvijo bo v nedeljo dinarski dan v prid reševalnega avtomobila.

Dr. Janez Ev. Jančič

40 letni mašniški jubilar

Sv. Peter v Sav. dol.

Presenetljiv vtis naredi na vsakega tui-ka, ki pride v St. Peter in si ogleda tamkajšnje cerkev in vse, kar spada direktno ali indirektno k tej cerkvi. Čudovila snaga okrog cerkve in red v cerkvi sami na vse v najlepši harmoniji zlita nofraniščina, katero odlikuje globok verski smisel. Kdor pa ima čas, da si ogleda cerkevno

posodo in paramente, mora skoroda ostrmeti in misliti, koliko volje je bilo truda, potrpežljivosti pa še posebno globokega razuma, da se je vse to doslo. In v tej župniji je rector ecclesiae preč. g. dr. Janez Ev. Jančič, ki je ena najmarkantnejših osebnosti v Savinjski dolini in ki obhaja lefos skromno in tiho svojo 40letnico mašništva. Kjerkoli je deloval še kot kaplan in kot mladi doktor, povsod je zapustil globoke sledove svojega dušopastirskega delovanja, najbolj pa seveda v St. Petru, kjer je videti posebno izrazilo bogate sadove njegove vneme za čast božjo in kjer se je pokazal ves razmah njegove velike crudience. Prvo, kar odlikuje doktorja, tako ga namreč menjuje njegovi farani s posebnim ponosom, je globoka in trdna vera v božjo previdnost. In kadar gre za čast božjo, takrat on ne gleda ne na grožnje in na pohvalo in ne na zamero. In ta globoka vera je tista gonilna sila, s katero tako mogočno vpliva na svoje farane, pa tudi na vsakega, ki pride v njegovo bližino. Čudoviti dušni pastir! Za vse se zanima v svoji župniji in ne izključuje nobenega: kakšne so družinske razmere, kako je z otroki, kako z bolniki... In proti večeru pa skrivaj, kakor da bi ga sram bilo, vzame kar bi bilo treba in gre in nese in samo v božji knjigi tam v večnosti je zapisano, koliko soč je na tihem g. dr. Jančič obiskal, koliko potr- tih duš dvignil, koliko nagih oblekel, samo, da o tem ne sme nihče vedeti. Tudi svoje idejne nasprotnike ne zavrača. Proti večeru, ko ni nobene- ga človeka blizu, kleči pri večni luči in prosi za nic. Pri tem pa nismo prav nič omenili, koliko pravi je g. dr. Jančič zastopal rešil svojim žup- lianom in drugim iz bližnje in doline okolice. Za- to je njegovo župnišče oblegano neprestano od ljudi ki iščejo nasvetov, tudi njegovi duhovni so- brati. Znaní so njegovi bogati prispevki za prakso v duhovskih spisih in revijah, kateri vzbujajo na- ravnost pozornosti in kažejo na globoko juri- dično znanja.

Na katerokoli delo v preteklosti pa tudi v se- danjosti se ozremo v Savinjski dolini, povsod najdemo zraven g. dr. Jančiča. Vidimo, kako uči organiste v Celju, kako vodi tam dijaško Marijino kongregacijo in, kako daje nasvete za pravilno in uspešno borbo katoliške politike. Toda ne le, da on daje te nasvete, ampak on maršira prvi na čelo naprej... Neustrašen borec za pravice svo- jega naroda! Otolovo je sedaj še pretežno oceniti vso to njegovo delovanje, kdo je bil dr. Jančič, bomo vedeli, ko ga ne bo več. Ko ne bo več neudruidivega in vzornega kateheta, ki zna z redkim znanjem, resnostjo in nežnostjo vzgajati otroke, ko ne bo več svetlovalca, ki zna vsake- mu pomagati, ko ne bo vodnika, železnega vzor- nika, pravega cerkvenega moža, ki je ves in povsod na svojem mestu. Canon turis canonici, sv. pismo, škofijske sinode, to so njegova pravila; do skrajnosti pokoren višji cerkveni oblast. In, ko ne bo več g. dr. Jančiča, šele takrat bodo ve- deli vsi, kdo je on bil in ga bo vse pogrešalo. Zato pa je naša iskrena želja, da ga nam dragi Bog, ki stavlja meje človeškemu življenju, ohrani prav do skrajnih mej človeškega življenja! To je tiha, pa iskrena molitev njegovih vdanih faranov, sobratov, prijateljev in znancev. Bog ga naj nam ohrani!

Celje

— Putnik Celje nam sporoča, da njegova pro- metna pisarna in menjalnica od 1. avgusta dalje ne bo več poslovala ob nedeljah in zakonitih prazni- kih. Obmejni uradi, oziroma menjalnice v Mari- boru na glavnem kolodvoru, St. Ilju, Gornji Rad- goni, Dravogradu in sezonska ekspozitura v Rog- ski Slatini pa bodo poslovala kakor doslej.

— Umrla je na Dobrovi št. 4 Steble Julijana, previzitarica, stara 74 let. N. v m. p.

— Huda avtomobilska nesreča na Sp. Hudinji. V četrtek okrog četrta na sedem zvečer je šel 8 letni Ivan Valentič, sin narednika-vodnika v Dimčevo trgovino na Sp. Hudinji. Pred trgovino je stal neki avtomobil iz Ljubljane. Fant je skočil iz trgovine in hotel teči čez cesto. V tem trenutku pa je pripe- ljal iz Celja neki zagrebški avtomobil, katerega pa deček ni videl. Fant se je zaletel v avto, ki ga je za- del v glavo. Otroku je počila lobanja in ga je šofer takoj odpeljal v bolnišnico. Kakor je bilo razvideti iz nesreče, je moral avto brzeti precej hitro po cesti, ker je fant priletel v avtomobil s tako silo, da je razbil na avtomobilu luč. Avto je zlomil fantu tudi nogo. Fantu, ki je bil nezavest, je nudil na cesti prvo pomoč zdravnik g. dr. Hočevar, ki se je ta- krat slučajno pripeljal mimo. Uboga mati je ob pogledu na svojega otroka omedlela, za trenutek se je zavedel tudi otrok in s tihim glasom klical svojo mater. Ob tej priliki bi radi opozorili na nekaj celjsko policijo. Avtomobilisti, vozniki in kolesarji zelo previdno vozijo po Mariborski cesti od Rudar- ske šole do vile Livada, to je nekako pred očmi policije, ki straži v Gaberju. Od tu naprej pa ko- lesarji na trotoar, vozniki po levi strani ali kjer hoče vprežnt živina, avtomobilisti pa odprejo iz- puh in drvijo kakor za stavo, da popravijo, kar so pred strogim policijskim očesom zamudili. Prav bi bilo, da bi se vsaj prometni policijski rajon raz- tegnil od Majdičeve kapele na Sp. Hudinji, ker mu je itak sedaj, po sklepu mestnega sveta, priznan ožji mestni značaj. Na ta način bi se preprečila marsi- katera nesreča.

— Za nov odprti avto mestnega avtobusnega podjetja vlada med celjskim občinstvom veliko za- nimanje in je tako rekoč dnevno v prometu na daljših progah. Drugi avto, ki bi moral dospeti v Celje ta teden, bo prišel po najnovejših vesteh dne 31. julija t. l.

— Zrtve nesreč. Leskovski Julijana, 50 letna dninarica z Grobelnega, je 21. t. m. padla na trav- niku, ko je nesla krmo, in si zlomila desno roko. — Ko je Salobir Josip, 16 letni pos. sin z Dobja pri Planini gnal napajal kobilu, ga je kobilu vrgla in si je Salobir prekal pri tem spodnjo ustnico. — 17 letni čevljarji vajenc Lipovšek Josip v Zidanem mostu je nesel neki stranki čevlje. Med potjo je na cesti padel in si zlomil levo roko. — Kos Josip, 33 letni splavar z Rečice pri Savinji je v četrtek de- lal splav; pri delu je padel in si zlomil levo nogo.

Gospodarstvo

Težave v trgovini z Italijo

Po mnenju merodajnih krogov ni izgledov na skorajšnje poplavljanje trgovinskih odnosov z Italijo. Razlog temu je v težavah plačilnega prometa. Tako bi imel »Prizad« te dni možnost, da proda 500 vagonov pšenice v Italijo, in sicer potom Avstrije, pa je moral to ponudbo odbiti, ker so bili plačilni pogoji takšni, da bi bilo treba čakati na denar najmanj eno leto.

Ker pa je letina pšenice v Italiji zelo slaba, se smatra, da je najlažša v zadnjih petih letih, je računati s tem, da bo morala Italija letos uvoziti znatne množice pšenice. Gotovo bo v prvi vrsti prišla v poštev pri uvozu Madjarska. Vendar pa Madjarska nima dovolj rezerve, da bi zadovoljila italijanske potrebe, in zaradi tega bo morala Italija po vsej verjetnosti kupovati v Romuniji in Jugoslaviji. »Prizad« sam, kot že omenjeno, je zaradi neugodnih plačilnih pogojev ponudbo za prodajo v Italiji odbil. Pač pa je, kot beremo v »Jugoslovanskem kurirju«, predlagal, naj bi se za Italijo dovolil prost izvoz pšenice, to je, da se za svobodni trgovanje dovoljenje za izvoz pšenice v Italijo, da si drugače upravičen izvažati le »Prizad«.

V zadnjih letih Italija kot direktni uvoznik našega žita ni prihajala v poštev, ker je uvozila le minimalne količine. Največji izvoz naše pšenice tekom zadnjih petih let je bil l. 1932, ko smo izvozili v Italijo 646 vagonov pšenice v vrednosti 7,5 milij. dinarjev. V zadnjih treh letih pa smo izvozili leto komaj za par stotisoč dinarjev.

KINO UNION

TELEF. 22-21

Ob 16, 19.15 in 21.15 uri

Pod krivico osumljen

Na Dunaju velik uspeh pod imenom »KUR« — v Parizu triumf pod naslovom »ROUTE IMPERIALE«

Premiera velefilma nepopisnega junaštva globokih in plemenitih čustev

Velefilm, ki presega po vsebini in nenadkriljivih posnetkih

slavni film »BENGALI« KÄTHE NAGY

v glavni vlogi

»ROUTE IMPERIALE«

Nezgodno zavarovanje v letu 1935

Včeraj smo prinesli nekaj podatkov iz poslovnega poročila Osrednjega urada za zavarovanje delavcev glede bolniškega zavarovanja v preteklem letu. Ugotovili smo, da je bilanca tega zavarovanja neugodna. V naslednjem podajam nekaj podatkov glede nezgodnega zavarovanja.

Prispevki za nezgodno zavarovanje so se znižali od 64,87 milij. v l. 1934 na 62,61 milij. v preteklem letu.

Zvišali so se po dohodki nepremičnin za 1,6 na 18,08 milij., tako, da so dohodki ostali skoraj isti. Med izdatki pa so se zvišale rente za 2,09 milij. na 40,88 milij., kar je znašalo 50,29 odstotkov dohodkov proti 46,67 napram l. 1934. Odpisi prispevkov so znašali 2,93 milij. ali 3,61 odstotkov vseh dohodkov napram 4,73 odstotkov v l. 1934. Zvišanje glavnice krija rente je v l. 1935 znašalo 20,11 milij. Poslovni primanjkljaj je dosegel višino 9,21 milij. (l. 1934 8,91, l. 1933 1,06 milij.).

Med aktivnimi postavkami omenjamo znižanje naložb pri denarnih zavodih za 9,8 na 78,56 milij., vrednosti papirji so se zvišali vsled novih nakupov od 13,3 na 50,46 milij. na 210,16 milij.

Primanjkljaj je narasel na 50,07 milij. Din.

Položaj nezgodnega zavarovanja je, kot dokazujejo gornji podatki še bolj neugoden, kot pa je pri bolniškem.

Če primerjamo bilance okrožnih uradov, vi, dimo, da je največja izguba pri uradih v Osijeku, ki izkazuje 1,95 milij., in v Skoplju, ki je ima 2,11 milij. Na dubioznih prispevkih izkazuje največ Belgrad z 10,47 milij., potem pride Skopje z 3,97, na tretjem mestu je Ljubljana z 3,65 milij.

Najvišje upravne stroške v ravnanju z dohodki ima Skopje, ki je 29,10% vseh dohodkov uporablja za ta namen, na člena pride to 112,79 dinarjev. V Ljubljani so upravni stroški znašali 17,84% vseh dohodkov ali 88,39 na člena.

Skupni dohodki na člana so pri ljubljanskem okrožnem uradu znašali 494,10, stroški pa 493,56, tako da je ostal malenkosten suficit.

Slevilo zavarovanih članov je koncem leta 1935 znašalo 564.287, povprečna zavarovana mezda pa 21,65 Din. v l. 1934 pa 549,225 s povprečno mezdo 22,24. Slevilo zavarovancem se je sicer v l. 1935 zvišalo, padla pa je povprečna zavarovana mezda, kar je eden izmed razlogov za poslabšanje bilance našega socialnega zavarovanja.

Trgovski odnosi s CSR

»Prager Presse« prinaša v svoji včerajšnji številki članek, ki se bavi z vprašanjem intenziviranja trgovskih odnosov z Jugoslavijo. Članek naravnost vprašanje, kako likvidirati veliki aktivni sal-

Co naj letos res pride do večjega izvoza pšenice v Italijo, bo na vsak način treba prej urediti vprašanje, kako bo Italija ta izvoz plačevala.

Italija deli sedaj v pogledu svojih trgovinskih odnosov države med sankcionistične in nesankcionistične in skuša forsirati svoj uvoz iz nesankcionističnih držav. Statistika teh držav pa kaže, da je izvoz v Italijo, ki je sicer v času abesinsko-italijanske vojne zelo narasel, v zadnjih mesecih zelo padel. To se ni zgodilo zaradi tega, ker mogoče Italija ne bi bila več navezana na uvoz, ampak je razlog v plačilnih pogojih. Če celo nesankcionistične države zmanjšujejo svoj izvoz v Italijo, dasi uživajo pri tem razne ugodnosti, je težko misliti, da bi mi mogli ta izvoz forsirati, dokler ni rešeno vprašanje funkcioniranja klirinskega prometa in vprašanje likvidacije naših klirinskih terjatev proti Italiji. Po zadnjih informacijah, namerava baje Italija vse klinge sankcionističnih držav, ki so aktivni, združiti na enem samem klirinskem računu, tako da bi se posamezne terjatve izplačevale v razmuru skupnega uvoza iz sankcionističnih držav. Vendar bi se moralo to vprašanje rešiti s pristankom vseh držav, ki prihajajo v poštev in ne bi moglo biti enostransko. Stališče naše države v tem pogledu še ni določeno, ker oficijelno se v tem še ni govorilo. Smatra pa se, da bi na tako rešitev mogli pristati, ker, če bi vse prizadete države skupno nastopale v obrambo svojih interesov, bi imele več izgleda na uspeh.

do, ki ga ima Českoslovaška proti nam v kliringu in pride do zaključka, da bi se to doseglo z večjimi dolgoročnimi investicijami Českoslovaške kapitala v naši državi. Češki kapital ima interes na eksploataciji naših rudnih bogastev, predvsem na eksploataciji bauksitnih ležišč v Dalmaciji. Vendar pa zadevajo Českoslovaški interesi pri tem na težave, ki niso le tehnične narave, ampak obstoje v tem, da imajo v Jugoslaviji koncesije že razni močni inozemski koncerni, ki se čutijo prizadete v svojih interesih.

Pred nekaj časa so se že vodila pogajanja neke češke finančne grupe za udeležbo pri že obstoječi jugoslovanski družbi, vendar pa niso pripeljala do nobenega pozitivnega rezultata vsled odpora druge skupine interesentov, ki se je bala za svoje interese. Pogajanja so se razbila in tako je zaenkrat propadel konkretni načrt za punktificiranje trgovskih terjatev in češki interesi se bodo morali potruditi, da bo prišlo do intenzivnejšega blagovnega prometa.

Ene glavnih zaprek je, po mnenju člankarja, okolnost, da standardizacija raznih jugoslovanskih produktov, ki bi se mogli uvažati v Českoslovaško, še ni dovolj napredovala. So slučaj, da se velika Českoslovaška naročila niso mogla izvršiti, ker jugoslovanski dobavitelji niso bili v stanju izvršiti dobavo v enotni standardni kvaliteti.

Razen tega si prizadevi krogi prizadevajo, da bi pritegnili tudi tujski promet in transport preko jugoslovanskih bank v večji meri k izravnavi plačilne bilance. Čeprav je dosežen na tem polju že precejšen napredek, vendar uspehi še vedno niso zadovoljivi, čeprav se na obeh straneh prizadevajo za intenzivnejši tovarni promet. V tem pogledu bi bili potrebni ožji stiki med češkimi eksporterji in jugoslovanskimi transportnimi podjetji, n. pr. z ustanovitvijo zastopstev v obeh državah, kar bi moglo na tem polju že v bližnji bodočnosti prinesiti boljše uspehe.

Prizadevanje Českoslovaških krogov v gornjem smislu moramo samo pozdraviti, želimo pa, da se predvsem najdejo pota, da bi se naš izvoz v Českoslovaško toliko dvignil, da bi se pasivni saldo izravnal. Kompenzacija našega uvoza iz Českoslovaške z izvozom je nujno potrebna, če naj bodo medsebojni stiki res intenzivni in trajni.

Naše klirinske terjatve

Stanje kliringov z državami, proti katerim imamo aktivni saldo, je bilo 22. t. m. sledeče:

Nemčija: Klirinski saldo z Nemčijo je v zadnjem tednu narasel za 0,1 milij. Rm in je znašal 20,3 milij. Zadnji avizo je bil vplačan 16. t. m., in sicer št. 10117 od 27. julija 1935.

Italija: saldo znaša 40,2 milij. lir.

Turčija: saldo v kliringu s Turčijo se je povišal za 10,000 šv. fr. in je znašal 1,11 milij. šv. fr.

Bolgarija: tudi naša terjatev proti Bolgariji je narasla ter je znašala 172.000 Din.

Kulturni obzornik

Iz madžarske literature

Madjarsko literarno življenje je izredno živahno. Veliko število revij in mnoge izjave literarnih del pričajo o tem. Poleg uveljavljenih veličin, kakor so med pesniki na pr. Mécs László, Sik Sandor, Illés Gyula i. dr. ter med pripovedniki Zilahy, Lajos, Surányi Miklos, Babits Mihály, Móricz Zsigmond i. dr. se dan na dan javljajo nove osebnosti, ki si iščejo izraza in veljave. Kratek pregled naj pokaže nekatere izmed njih, kar naj bo tudi prikaz najnovejših prizadevanj — miselnih in oblikovnih — v madjarski literaturi.

Nedavno je dobil mladi pesnik Weöres Sándor iz Szombathelya Baumgartnov literarno nagrado v znesku 30.000 Din. Njegova prva pesniška zbirka »Hidég van« (Mráz je) je izšla leta 1934, druga pa letos pod naslovom »A kö szasz ember« (Kamen in človek). Njegove pesmi preveva refleksija, samostojen pogled na svetovno dogajanje; odkljuje jih močno in izvirno izražanje doživljenj. Ocene mu priznavajo izredno moč in obetajo velik uspeh, ki ni majhen že ob teh zbirkah.

V Szombathelyu je izšla vrsta zbirskovnih del v zadnjem času. Bódás János je izdal pesniško zbirko »Utifü« (Obcestna trava), ki vsebuje poleg religioznih pesmi tudi take, ki opevajo domačo zemljo.

Prav tam je izšla zbirka povesti Finta Sándorja: »Tudi jaz sem bil otrok«. Knjiga vsebuje zgodbe iz pisateljeve mladosti, podane v prisrčni in lepi obliki ter je ilustrirana.

Pesnik in slikar v eni osebi je Tóth János, ki je svojo knjigo pesmi »Apostolok utja« (Pot apostolov) sam okrasil z lesorezi. Pesmi kažejo

poslanstvo resničnega umetnika v današnjem svetu, utiralca poti kulturi in umetnosti posebej, mnoge pa govore o pesnikovem družabnem čustvovanju.

Pravtako je slikar in pripovednik v eni osebi Csorba Tibor, ki je izdal avtobiografski roman »Az utolsó löcsé diák« (Poslednji löcki dijak). Osredje dela je prav za prav rodna gruda, domovina, ki jo pisatelj prikazuje v liricnem zanosu.

Nov izraz domoljubju išče Vathy Elek v pesmih »Kéztöl kézig« (Od roke do roke), ki kažejo deloma k zemlji in njeni moči, deloma pa k družini. Značilno je, da vrsta sodobnih madjarskih pesnikov opeva družino.

Starejši po letih, a kot pesnik začetnik je Harsányi Pál, ki je izdal v kratkem času že dve knjigi pesmi. Zadnja je »Oszí strofák« (Jesenski verzli). To so miselni odmevi opazovanja človeka in njegovega odnosa do sveta in samega sebe.

Kot pripovednik je vzbudil pozornost mlad vaški učitelj Horváth Sándor s tremi knjizicami: »Melodije v lapalajočem vetru«, »Goreči stogi« in »Obraz moje vasi«. V vsej pristnosti prikazuje ljudsko vaško življenje: dih zemlje, čar vrah in običaje veje iz njegovih novel. Tako so njegova dela mikavna obnem kot leposlovna in narodopisna. Horváth piše tudi pesmi.

Drug mnogo obetajoč pripovednik je Bárdosi Németh János. Njegovo zadnje delo »Zelarij« je zajet iz sodobnega kmečkega družabnega življenja in rešuje vprašanje bega v mesto med socialno odvisnimi sloji.

Harangi László je nedavno umrl in so njegove nežno občutene, ljubezni polne pesmi izšle sedaj po njegovi smrti. Pesnik Sik jim je napisal lep uvod.

Zadnje čase je v navadi izdajanje izbranih pesmi še živčnih madjarskih pesnikov (na primer Babits, Kosztolányi Mécs). Tako je pred kratkim izšel izbor pesmi Harsányi Lajosa, ki kaže,

Grčija: V oktobru je bilo 22. t. m. za 44,44 milij. drahem bonov, saldo klirinskih terjatev pri Grški banki pa je znašal 42,53 milij. drahem.

★

Železničarske zadruge ne smejo prodajati nezadružnikom. Z odlokom prometnega ministra dr. Mehmeda Spahe, je prepovedano prodajnim in nabavljajnim zadrugam državnih železnic prodajati potrebščine tudi nezadružnikom.

Izvoz cimenta v Afriko. Tekom zadnjih dni so bili natovorjeni trije večji parobrodi s cementom za Afriko.

Českoslovaška uvaža dalmatinsko vino. Te dni je bilo o poslano iz Splita 10 vagonov dalmatinskega vina.

»Trepča« bo zgradila naprave za topljenje svinčene rude. V zvezi s prevzemom za reorganizacijo naše rudarske in topilniške industrije (Zenica, rafinerija bakra v Boru) se govori, da bo tudi »Trepča« Mines Limited v Kosovski Mitrovici izvršila racionalizacijo svoje produkcije. »Trepča« je dosedaj kopala svinčeno rudo in je to v takem stanju tudi izvažala. Sedaj pa se pripravlja načrt v zgraditvi velike točilnice svinca, ki bi predelovala svinčeno rudo. Na ta način bi dobili še eno točilnico svinca poleg tiste, ki jo ima v Mežici »The Central European Mines Limited«.

Borza

Dne 24. julija 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je tečaj šilinga na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 8,70—8,80, na zagrebški borzi se je malo uvrstil na 8,64—8,74 (8,69), ravnotako tudi na belgrajski, kjer je notiral 8,6466—8,7466. Grški boni so na zagrebški borzi notirali 29,65—30,35 (30), na belgrajski pa 29,50 denar. Angleški funt je v Ljubljani notiral 238 den., na zagrebški borzi 237,20—238,80 (238,80), na belgrajski pa 237,20—238,80. Španska pezeta je na zagrebški borzi ostala neizpremenjena 6,30—6,40 (6,35), v Belgradu pa je notirala 6,50 blago.

Nemški klirinski čeki so v Ljubljani popustili na 13,69—13,89, na zagrebški borzi pa so ostali neizpremenjeni 13,63—13,83 (13,73), za sredo avgusta 13,50—13,70 (13,60), za konec avgusta pa so notirali 13,475—13,675 (13,575), na belgrajski borzi so klirinski čeki notirali 13,622—13,822.

Italijanske klirinske nakaznice danes niso notirale ne v Zagrebu in ne v Belgradu.

Za liro (valuta) plačujejo ljubljanski denarni zavodi neizpremenjeno 2,95—2,98, za dolar pa 46,40 do 46,00.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2961,01—2975,61
Berlin 100 mark	1751,33—1765,21
Bruselj 100 belg.	734,90—739,96
Curih 100 frankov	1424,22—1431,29
London 1 funt	218,16—220,22
Pariz 100 frankov	288,00—289,44
Newyork 100 dolarjev	4322,52—4358,83
Praga 100 kron	180,47—181,58

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 972.000 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.2225, London 15.352, Newyork 306, Bruselj 51.625, Milan 24,10, Madrid ne notira, Amsterdam 207,90, Berlin 123,15, Dunaj 57,5, Stockholm 79,15, Oslo 77,15, Kopenhagen 68,5, Praga 12,68, Varšava 57,70, Budimpešta 60,50, Aten 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,77, Buenos-Aires 0,84.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos 83—85, agrarji 47,50—49, vojna škoda promptna 362—365, begl obveznice 68—69, 8% Bler. pos. 83—84, 7% Bler. pos. 73—74, 7% pos. DHB 86—87.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 83,25 den., vojna škoda promptna 362,25—364 (362,50—363), za september 362 den., begluške obveznice 68,60—69 (68,75), 7% Blerovo posojilo 73,25 do 73,50 (73,50). — Delnice: Priv. agrarna banka 230 den. (232).

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 83 den., agrarji 47,50—49, vojna škoda promptna 363 den., begluške obveznice 66—67, 8% Blerovo posojilo 83—84, 7% Blerovo posojilo 73—73,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 86—87, 7% stab. posojilo 83—83,25. — Delnice: Priv. agrarna banka 233—235, Trboveljska 135 den., Ragusea 185 bl. Osj. sladk. tov. 120—135.

Zitni trg

Novi Sad. Rž. bačka, nova, 92—95. — Koruza: bačka, sremska, banaška 98—100, bačka ladja Tisa in Dunav 99—101. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Oves: bač. srem. in slav. novi 87,50 do 90. — Rž: bač. nova 90—92,50. — Ječmen: bač. in srem. novi, 63—64 kg 83,50—85; bač. poml. 67—68 kg 82,50—85. — Otrobi: bač. in srem. 75 do 75,50. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna. Promet 30 vagonov.

Panonski.

da segajo te pesmi po svojem značaju še v predvojno dobo. Kritika jih uvršča med tiste, ki so v madjarskem impresionizmu uvedle pokrajino, poželje v poezijo. Kakor so Babits in Kosztolányi pesniki velemesta, tako je Harsányi pesem zastopnica prekdnavske krajine. Radi svojih duhovnih pesmi pa velja Harsányi za značilnega katoliškega pesnika na Madjarskem.

Zbirko uspešnih novel se je predstavil Panyiga Ándor, s pesniško knjigo »Studenec« pa Takács Gyula. Zadnja knjiga je izšla kot prvi zvezek zbirke »Panonska muza«, ki je pričela izhajati v Kaposváru.

Pogled na najnovejšo madjarsko literaturo nudi mnogo raznovrstnih novosti, zato ne kaže, da bi se zapirali pred slovitvom sosednjega naroda.

Največja kilometraža

ob vsakem vremenu in na vsaki cesti z gumo

A. GOREC, d. z o. z.
Palača Ljubljanske kreditne banke

Cerkveni vestnik

Praznovanje sv. Jakoba v mestni župniji Sv. Jakoba v Ljubljani: V soboto, 25. julija, na predvečer pravi Stenjakobsko pevsko društvo skupno z železničarsko godbo Sloga ob 8 zvečer slavnostni koncert pred cerkvijo sv. Jakoba. Pred začetkom koncerta bo slovesno pritrkavanje zvonov. — V nedeljo, 26. julija bo ob 10 cerkveni govor in nato slovesna sv. maša. Pri maši se bo izvajala Missa Jubilate Deo, Wagner, Graduale: Constitues eos (recit.) in Sancte Jacobe Chiondowski, Offert.: In omnem terram (recit.) in O Deus amo te (Müller). Po maši Sv. Jakob (dr. Kinovs). — Zvečer ob 7 bo pridiga in slovesna liturgija Vseh svetnikov. — Opozorjamo na lepo prenovljeno sliko sv. Jakoba v glavnem oltarju. Pri vseh glavnih opravilih bo darovanje za cerkvene potrebe.

Poizvedovanje

Gospod, ki je pred mesecem izgubil večjo vsoto denarja, se naj ogasi v upravi Slovenca. Najdena je bila siva ženska pletena jopica in se dobi v mlekarni Osteršok na Sv. Petra cesti 26.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 25. julija: 12.00 Plošča za ploščo — pisarna zmes pesmi veselih in godbe za ploščo 12.45 Plošča za ploščo — pisarna zmes pesmi veselih in godbe za ploščo 13.00 Koncert Akademskoga pevskega kvinteta 18.40 Pogovori s poslušalci 19.00 Čas, vreme, poročila, spored obvestila 19.30 Nac. ura: Tuji pisatelji o lepotah Jugoslavije 19.50 Veneški slagerjev (plošče) 20.10 Znanji politični pregled (g. urednik dr. Al. Kuhar) 20.30 Dobra volja je najbolja, 90 minut zabave: godba, pesmi, šale, prave. Samo enkratno gostovanje znanih inozemskih umetnikov in skupin »Jojeque in Jejeque« The Stritar Sisters, orkester »Musique ensembles«. O tekočem poročilu: 21.45 Plošča — Budimpešta: 20.25 Vseel včer 21.30 Glasovska glasba 21.45 Salonski orkester — Trst-Milan: 17.15 Glasovska glasba 20.40 Poročilo opeva »Morenita« in Masegnijeva opera »Vaska čista« — Rim-Bar: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert 20.40 Izra, nato orkestralni koncert — Praga: 19.15 Vojdaska godba 20.00 Glasbene parafraze 21.00 Simfonični koncert 22.20 Salonski orkester 23.00 Prenoš pesne glasbe iz staroga Smokoveca — Varšava: 19.00 Stari valčki 20.15 Za Poljake v tujni 21.00 Violina 22.15 Glasovska glasba 23.00 Glasovska glasba — Berlin: 20.10 Kaslčna baletna glasba 21.10 Pester program 22.50 Plesne plošče — Psa Nemčije (iz Königsmusterhausu): 20.10 Pester večer 22.30 Plesna glasba 24.00 Zabavni koncert — Beromuster: 19.40 Leharjev koncert 21.10 Plesna glasba.

Drugi programi

Sobota, 25. julija: Belgrad 1.: 19.50 Narodne pesmi 20.45 Prenoš iz Milana: Masegnijeva opera »Cavalleria rusticana« 22.00 Prenoš iz kavarne 23.00 Plesna glasba — Belgrad 2.: 20.00 Herecegovci (dr. Marič) — Zagreb: 19.50 Klavir 20.45 Prenoš iz Milana 22.15 Glasovska glasba — Dunaj: 19.10 Beethovnova III. simfonija 20.00 Dolfussova prosvata 20.45 Komorni orkester 22.10 Glasovska glasba 21.45 Plošča — Budimpešta: 20.25 Vseel včer 21.30 Glasovska glasba 21.45 Salonski orkester — Trst-Milan: 17.15 Glasovska glasba 20.40 Poročilo opeva »Morenita« in Masegnijeva opera »Vaska čista« — Rim-Bar: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert 20.40 Izra, nato orkestralni koncert — Praga: 19.15 Vojdaska godba 20.00 Glasbene parafraze 21.00 Simfonični koncert 22.20 Salonski orkester 23.00 Prenoš pesne glasbe iz staroga Smokoveca — Varšava: 19.00 Stari valčki 20.15 Za Poljake v tujni 21.00 Violina 22.15 Glasovska glasba 23.00 Glasovska glasba — Berlin: 20.10 Kaslčna baletna glasba 21.10 Pester program 22.50 Plesne plošče — Psa Nemčije (iz Königsmusterhausu): 20.10 Pester večer 22.30 Plesna glasba 24.00 Zabavni koncert — Beromuster: 19.40 Leharjev koncert 21.10 Plesna glasba.

Dravsko polje

Ni potrebno. Čujemo, da namerava Društvo kmetskih fantov in deklet na Hajdini 2. avgusta prirediti tekmo koscev in veliko veselico. Kmečki fant in kmečko dekle, ki se ves teden znojita v delu, sta v nedeljo nujno potrebna počitka in duševnega razvedrila. Pri gori omenjeni »zabavi« pa ni ne enega ne drugega, pač pa mnogo alkohola. Bolj pametno bi se dalo živeti tudi ob majhni porčiji soli!

Pošlite naročnino!

poročo o člankih v slovenskih revijah in časopisih, ki se tičejo slovaške literature oziroma umetnosti sploh. To je nekaj naše slovensko-slovaške bibliografije. Med recenzijami knjig pa so pod naslovom »Iz slovenske znanstvene literature« uvrščena informativna poročila o sledečih znanstvenih slovenskih knjigah: o Trubarjevem Katekizmu v faksimilirani izdaji Akademске založbe, o zborniku Slovenska krajina, kjer poročevalec opozarja zlasti na nekatere literarne zveze med Prekmurci in Slovaki, o nemški knjigi praškega univ. profesorja Schneeweisa »Grundriss des Volksklaubens und Volksbrauchs der Serbokroaten«, ki ga je izdala Mohorjeva družba, ter končno poročilo o Duševnih profilih prof. Prijatelja, kjer je podano

Kovboji izumirajo

Doba romantike se umika gospodarskemu napredku

Zdaj izumirajo tudi kovboji, ti pustolovski, potujoči ljudje ameriškega Zahoda. Pred 40, 50 leti so se obsegale farme vzhodnih pobočij Skalnatih gora po 20 do 40 tisoč, nekatere do 200.000 hektarjev. Kovboji tedanje dobe so drevili ko drzni junaki v slikoviti jahaški opremljeni po povestih naše mladosti. Kovboji je imel dvoje, troje konj in sedlo. S tem »premoženjem« se je ukvarjal s svojim poklicem, da je krotil konje in pazil na črede goveje živine. Za majhen »kroki« je prišel tudi v mesta in med meščane, a sicer je prežirljivo zrl nanje. A to je bilo prav, zakaj v mestih se je le prevečkrat dogajalo, da so se kovboji pri kvartah pretepali in pobijali.

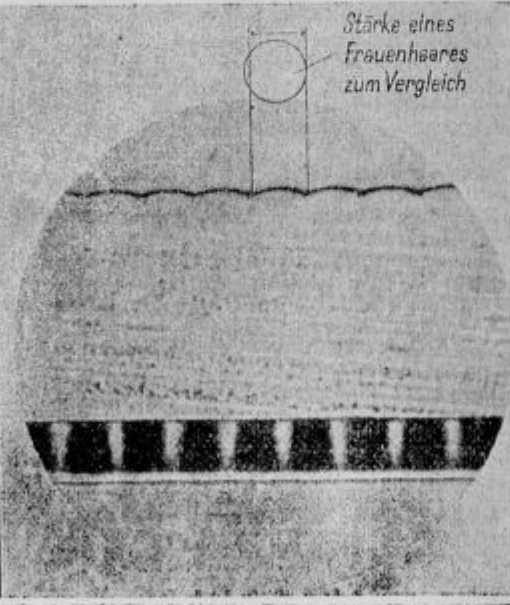
Moderni kovboji imajo pa drugačno življenje. Proizvodnja govejega mesa je na farmah takšna, da nezanosljiva kupčija, da mora dandanašnji kovboji opravljati mimo svojega običajnega posla še vsa dela v hiši in hlevu, da si zasluži stanovanje in prehrano in plačo 50 dolarjev na mesec. Kovboji mora biti zdaj vešč raznih poslov, tako mora znati žeti, graditi mostove, ograje, sekati in pripravljati drva. Prihranke ima navadno v blagu, kakor konje ali govejo živino, ki se z gospodarstvom dovoljenjem pase po njegovih pašnikih.

Če ima kovboji dovolj denarja in živine, si pridobi lastno grudo: država mu brezplačno nakaže kakih 65 hektarjev zemlje. Če je kovboji zmožen in če izpolni predpise, to je, da si postavi hišo in da vsako leto preorje toliko in toliko sveta ali si priredi toliko in toliko telet, tedaj postane posestvo po 3 do 5 letih z globlo 10 dolarjev — njegova last.

Kovboji se pa večkrat zapletejo v tako imenovane stampede ali rodeos, ki so neka vrsta jezdskih turnirjev v kakem majhnem mestu, kjer določijo, kdo zna najbolje krotiti konje, metati laso itd. Nagrade, ki jih večje rodeos dajejo za te izurjenosti, so tako visoke, da veliko kovbojev premotijo in zapustijo delo na farmi. Nagrade so po 20 do 30.000 dolarjev.

Nekateri kovboji zaslužijo na ta način po 20.000 dolarjev na leto. Kakih 200 kovbojev se bavi le s turnirji. Pozimi pa jih vabi masten zaslužek v Hollywood, kjer za filme predvajajo svoje umetelnosti.

Kovbojev je manj in manj tudi zato, ker uspeva zdaj reja ovac bolje ko reja konj in govedi in donaja radi volne več dobička.

Vprašanje barvastega filma rešeno. Tvrdka Siemens in Halske je dognala novo prirejanje barvnih filmov na podlagi iznajdbe Francoza Berthoua, ki je velikanskega gospodarskega pomena. Pri tej izdelavi se skozi barvaste filtre in mikroskopično majhne leče razdelijo poedine točke slike na posamezne barvaste točke, ki ustrezajo barvam za podlago: modri, rdeči in zeleni. Pri projekciji nastanejo z uporabo enakih trobarvnih filtrov barvaste slike na pozorišču. Seveda je ta izvedba polna neskončnih tehniških fines. Na levi vidiš 24-kratno povečavo filmske slike. Seže pri povečavi se spoznajo poedine črte, iz katerih sestoji slika. Na desni je prerez skozi film pod mikroskopom. Spoznati je enakomerno obliko posameznih leč, ki so v premeru »široke« za ženski las in ki jih s kovinastimi valjari vrtnejo v celuloid. Tehniških fines je pri tem toliko, kot jih še ni bilo pri nobenem aparatu.

Atentati na Angleškem

Ko smo zvedeli za ponesrečeni atentat na angleškega kralja, smo se spomnili prejšnjih atentatov, ki so bili izvršeni na člane kraljevske družine, ki jih je pa bilo malo, saj je angleška kraljevska družina splošno priljubljena. Vendar je bilo v 63 letih vladanja angleške kraljice Viktorije precej napadov na njeno življenje. Prvi je bil l. 1840 in sicer blizu onega kraja, kjer je bil letošnji atentat.

Tedaj se je peljala kraljica Viktorija s svojim soprogom, princem Albertom, v odprtem vozu, ko je neki natakator Edvard Oksford iznenada izstrelil dva strela iz samokresa, ki sta prišla tik glave kraljice in princa. Oba sta se kot vrnila v Buckinghamsko palačo. Atentatorja so prijeli, pri hišni preiskavi pa so našli mnogo obtežilnega zani. Izkazalo se je, da je bil napadalec član tojne družbe »Mlada Anglija«.

Tedaj je bila doba mednarodnih uporniških tajnih družb, zlasti dijakov in rokodelcev, ki so jih zlasti organizirali v Švici in Parizu. Napadalec Oksforda je sodišče spoznalo, da ni prisoben in so ga obsodili v 40-letno bivanje v blaznici. Ker se je pa ondi prav pametno vedel, so ga izpustili že prej in obsojenec se je izselil v Avstralijo, kjer si je kot pleskar služil kruh. Princ Albert se je jako pritoževal, češ, da je bil atentator premalo obsojen in da je tako ravnanje oblasti le vspodbuda za nadaljne napade.

Zares so bili že čez dve leti novi napadi na kraljico: nekdo jo je napadel neki blaznež, drugi pa atentator Francis, ki mu je pa samokres odpovedal in ki je ušel. Kraljica in princ sta bila tedaj tako hladnokrvna, da sta se čez nekaj ur še enkrat odpeljala, misleč, da se bo atentator sam izdal. In zares je v drugič streljal in zadel v voz. Francis so obsodili v izgnanstvo.

Leta 1850 je neki odslavljeni častnik s palico udaril kraljico in je zadel njen klobuk. Obsodili so ga v sedemletno izgnanstvo. Se dvoje napadov je zaključilo število atentatov na kraljico. Leta 1869 je neki lrec naperil samokres nanjo, ko ji je izročil neko prošnjo v parku St. James. Kasneje je kraljica povedala, da se ni še nikoli v življenju tako prestrašila, vendar je napadalec obsodila le v izgnanstvo v Avstralijo in je še zani plačala vožnjo. Sleđnjič je še neki Maclean leta 1882 streljal v Windsorju na kraljico, a tudi ta baje ni bil zdrave pameti.

Njenega sina, kasnejšega kralja Edvarda VII., so samo enkrat napadli. Spomladi l. 1900, ko je bil še prestolonaslednik, je poštoval skozi Bruselj. Vprav, ko se je vlak premaknil, je neki petnajstletni fant Sipido skočil na stopnico kraljevskega vagona in je dvakrat ustrelil skozi okno. Obe krogli sta sfrčali tik mimo princa in sta preluknjali vagon. Edvard si je najprej prižgal cigareto, nato se je obrnil k množici, ki je prišla napadalec in jo je prosil, naj mu prizanesajo. Pri zasliševanju se je izkazalo, da je bil Sipido član kluba, ki je sredi burske vojne širil sovražstvo do Anglije. Obsojen je bil, a kmalu nato pomiloščen, ker je bil še premlad.

To je bil do nedavnega poslednji atentat na kakega člana angleške vladarske rodbine. Vendar se je l. 1923 zgodilo nekaj čudnega. Kralj Jurij in kraljica sta bila pravkar prišla v Sandringham in sta se razgovarjala z visokimi osebnostmi na kolodvoru, ko je iznenada planil iz avtomobilov neki majhen človek s čisto nogo in je zakričal: »Če bi imel zdajle samokres, bi vas vse ustrelil!« Navzlic čisto nogi je mož jako naglo planil proti kraljevski dvojici, a ga je še pravočasno prestregel neki policijski častnik.

Proslava konj v Monakovem

Danes je v Monakovem konjska proslava za jubilejne tedne »500 let nemških konjskih dirk v Monakovem«. Za to proslavo so bile velikanske priprave. Dobiti so morali primerne noše, ki morajo biti pristno zgodovinske. Iz vse Nemčije so jih spravili skupaj. Dobili so jih od vojaštva, od zastavljalnic, zasebnikov, iz muzejev, gledališč in od filmskih družb. Zbirali so jih v posebni centrali in oddajali posameznim udeležencem. Dosti skrbi je bilo radi pokrival in obutve, radi sulic, mečev in zastav.

Poglavje zase je bilo vprašanje, odkod dobiti 900 konj?

Iz raznih hlevov so prikorekali. Na velikem

razstavišču dobi vsak konj svojo barvo. Vsak hlev ima svoj poseben znak, vsak konj je zavarovan. Njegov popis mora biti točen ko za pošni list. Nekateri so cenjeni na 100.000 in več dinarjev. Težavna je bila zadeva, kako bodo ljudi razpostavili. Treba je bilo preskrbeti za 10.000 šopkov, ki jih vržejo gledalci ob začetku in ob koncu spreveda. In kako pravilno razdeliti te šopke, da pridejo v prave roke? — Ob eni popoldne se začne slovesnost. Vse mesto Monakovo bo »počastilo« konje, ki so že skoraj iz mode, saj jih izpodirajo avtomobili, železnice, tramvaji in letala; namesto vseh teh prometnih sredstev smo še pred 100 leti imeli samo konje!

Najmogočnejše ženske na Kitajskem

— so tri sestre Soong, ki so hčere bogatega kitajskega mandarina. Usoda jih je postavila na prav vidna mesta: Kot soproge svojih mož, ki so v novi in najnovejši dobi kar najgloblje posegli v zgodovino Kitajske, so te sestre velikega pomena za kitajsko politiko.

Sestre Soong predstavljajo novo, bodočo Kitajsko. Vse so nasprotnice notranjih zmed v državi in sleparstva in razbojniških pohodov in oblasti tujcev. — Hčere mandarina Soonga so bile vzgojene v Združenih amer. državah, odkoder so prinesle že izgovorljivo svetlo podobo v svojo domovino. Ena od sester, Mei Ling, je zdaj gospa Cangkojšek, žena kitajskega samodržca. Ker je zmožna več jezikov, ker je prikupna in večša v znanostih, je svojemu možu najdragocenejša pomočnica; je njegova tajnica in mu daje modre nasvete. Nobene listine ni, ki bi je gospa Cangkojšek ne poznala; pri vseh intervjujih in razgovorih je prisotna in Cangkojšek brez nje ničesar ne ukrene. — Mei Ling je moderen človek. Veliko potuje, a ne radi zabave, marveč da spoznava vprašanja sodobnega življenja — in potuje vedno le z letalom. Ima sama štiri letala, da jih more vedno uporabljati. Obležena je v nekako zmes med pariško in pekinško modo in govori kitajščino, ki je polna ameriških izrazov.

Mei Ling se v vseh važnih zadevah posvečuje s svojo sestro Regino. Regina Soong je žarišče družbe, ki jo posejajo zlasti Evropeci. Regina Soong se zna izvrstno razgovarjati in jo zlasti diplomati visoko cenijo. Njen vpliv je jako razsežen. Iz njenih krogov zvezmo, da ena sama njena beseda več zaleže, ko proglaš vlade v Nankingu.

Hing Ling, tretja sestra, je pa povsem drugačne vrste. Ona se ne blesti tako v javnosti vendar je v tesnih zvezah z gospodarstvom in s tujino; bolj ko obe sestri, pozna potrebe preoblikovane Kitajske. Hing Ling je vdova velikega Sunjatsena, ki je pred 11 leti umrl. Delo svojega slavnega moža je prevzela kot dragoceno dediščino in ga tudi nadaljuje. Deluje na vladi, ustanavlja šole udeležuje se javnih zadev in oznanja evangelij svobode. Na milijone kmetov jo po božji je časti. Če bi le hotela, bi delala čudeže: Le besedico bi spregovorila, pa bi ljudstvo vstalo in se bojevalo zoper slehernega sovražnika. A Hing Ling še ni dala tega znamenja. Molče razmišlja, čaka in dela.

Vse tri sestre pa so upanje svoje domovine, ki o njej sanja veliko najboljših sinov kitajske zemlje.

Uspešno sredstvo proti komarjem

Profesor dr. Cammerloher, ki je prebival leta in leta na Javi, je napisal: »Na Javi uporabljajo Evropeci in domačini zelo uspešno sredstvo proti komarjem in sicer tako zvani oleum kajuputi, katero pridobivajo iz neke mirte iz vrst melaleuka leukodendron. S tem oljem ne namažejo samo golega dela telesa, kakor obraz, roke in noge, ampak tudi nogavice in obleko oziroma dele obleke, skozi katere komar piči. Ker je oleum kajuputi eterično olje, ne zapusti nikakih madežev in lahko namažeš z njimi dele oblek. To olje ima sličen vonj kot evkaliptovo olje, ter se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Profesor Cammerloher je preizkusil to sredstvo na sebi kakor tudi v krogu svojih znancev in je dosegel z njim izredno dobre uspehe.«

Kolonisti v Sibiriji uporabljajo redek katan, izdelan iz brezovega lesa. Ta katan je prav lahko vtreti v kožo in diši slično kot juhtovina. Uporaba tega katrana nadležne komarje gotovo prepodi.

Prekomorski letalec slavni Lindbergh je prispel v Nemčijo.

Če hočete vedeti...

V Varšavi je 50 vlomilcev v denarne blagajne prosilo policijo, naj jim preskrbi kako službo, ker bi zdaj radi mirno in pošteno živeli.

Ameriški dušeslovci so dognali, da se pri ogledovanju muzejev najprej utrudijo Američanke, najkasneje pa Nemke.

Angleška statistika javlja, da izmed 100 moških, ki pridejo v trgovino z obleko, kupi 73 moških obleko v isti trgovini. Ženske pa pregledajo po več trgovin, preden kaj kupijo.

»SLOVENE« pred 60 leti:

V soboto 22. julija 1876.

Izvirni dopisi.

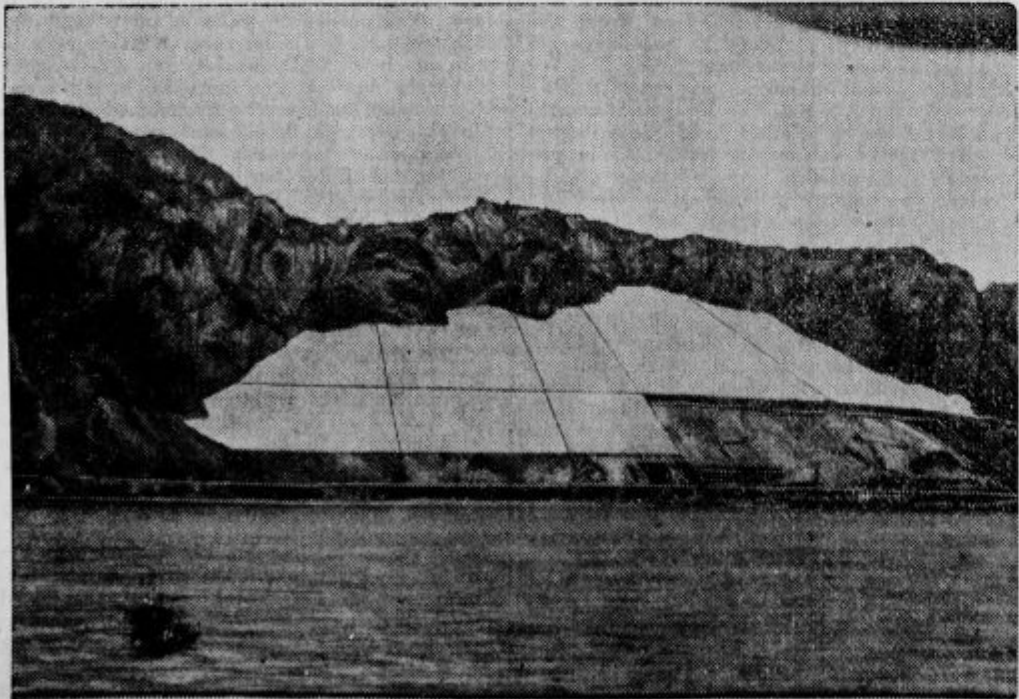
Od Ormuž, 20. julija. (Volitive). Pretečeni teden smo imeli volitive za okrajne zastope po štirskem. Ne morem si kaj, da ne bi tukaj omenil »pridnih« ormuških uradnikov ter učiteljev, ki so se potegovali pri vsaki priliki za to, da bi bili voljeni nemčurji, in so tudi sami kot pooblaščenči volili nemčurje. Tako so delali zoper voljo ter na škodo okraja, od katerega žive. Za volitvijo v skupini velikega posestva je prišla na vrsto volitev v mestih in trgih, kjer sta volila Ormuž in trg Središče, vsaki po pet zastopnikov in sicer prvi nemčurske, drugi narodne zastopnike. V novem okrajnem zastopu bomo tedaj nekaj naših zastopnikov imeli, v prejšnjih ni bilo niti enega našincev. Prošla volitev nam je v dokaz, kako lahko bi zmagali, ko bi se respektirala postava in bi se delalo pravično; toda kar ni bilo zdaj mogoče, bi moralo v prihodnje.

Domače novice.

(Nemškiutarski »Tagblatte«) hoče po vsi sili, da bo Janežičeva slovesnost na Koroškem narodna demonstracija, in sklepa to posebno po tem, ker so povabljeni vsi Slovenci in se je misli vdeležiti tudi »Sokole«. V teh besedah tiči denunciacija in želja, da bi vlada slovesnost sploh prepovedala ali vsaj tako naredila, da bi nobenega Slovenca k nji ne bilo. Kdo li bo prišel k slovesnosti, ki se vrši odličnemu slovenskemu pisatelju na čast, če ne Slovenci? Nemčurji in Nemci gotovo ne! In kdo se je sme vdeležiti, kdo ne? Mislimo, da ne le vsak Slovenec, ampak vsak človek sploh, toraj ne gre drugače, nego da se povabi vsak Slovenec. Če sme vsak Slovenec, vsak človek priti, zakaj bi »Sokole« ne smeli, je mar to društvo tako politično društvo? Če Nemci in drugi obhajajo slovesnost imenitnim svojim možem na čast, zakaj bi jih Slovenci ne smeli na svoji zemlji? To ste liberalci, da vas mora biti do peti sram. Kdo je bolj liberalen, Turek ali vi?

Ukrotila ga je.

Oklopna gora. Politični dogodki v Španiji so svet opozorili tudi na gibraltarsko pečino. Last Angležev in je ključ Sredozemskega morja. Gibraltar je ves v utrdbah in topovih. Na sliki je videi nekaj orjaških oklopnih plošč, ki naj varujejo rezervar s sladko vodo in podzemne tanke petroleja.

Banovina elektrificira Štajersko

Prvi del načrta: Elektrifikacija Pesniške doline - Drugi del: Tok bo dobavljala Fala pod istimi pogoji kakor velenjske elektrarne

Maribor, 24. julija. Poročali smo že kratko o dogovorih med predstavnikoma banke uprave ter mestne občine mariborske zaradi elektrifikacije Pesniške doline. Pogajanja so prišla že do zaključne faze ter je potreben samo še pristavek mariborskega mestnega sveta, da lahko prevzame elektrifikacijo tega področja mariborska mestna občina. S tem pa je podan prvi korak za izvedbo obsežnega elektrifikacijskega načrta, ki ga ima v načrtu banovina: elektrifikacija Slovenskih gor.

S pristankom mestne občine mariborske je prvi del velikopoteznega načrta omogočen že do letošnje jeseni. Elektrifikacija Pesniške doline se bo izvedla že letos. Kakor smo poročali, se bo zgradil daljnovod visoke napetosti od Kamnice do Svedine v dolžini 12.640 km za napetost 10.000 voltov. Stroški za zgradbo tega daljnovođa bi znašali 460.000 Din. Mestna občina mariborska je pripravila načrte in proračune za daljnovod iz Kamnice do SP. Kungote, Zg. Kungote in Svedine ter načrte za krajevna omrežja navedenih krajev. Ker je zastopnik Fale izjavil, da elektrarna sama ne more navedenih krajev elektrificirati, je mogoče izvesti elektrifikacijo le na ta način, da zgradi omrežje ali mestna občina mariborska, ali pa banovina sama s prispevki krajevnih faktorjev za krajevna omrežja tako, kakor jih morajo plačevati ostali kraji, ki jih elektrificira banovina. Ti pogoji predvidevajo enkratni prispevek v višini 38 odstotkov direktnih davkov iz leta 1930. Pod direktnimi davki se razumejo: zemljarina, zgradarina in pridobitina. Ta prispevek morajo plačati prizadeti kraji vnaprej, lahko pa si ga preskrbe v obliki posojila, katerega potem amortizirajo s pribitkom na temeljno ceno za električni tok.

Ce bo zgradila daljnovod mestna občina mariborska, ga bo tudi obratovala in vzdrževala; banovina je obljubila za elektrifikacijo celega področja znesek 100.000 Din pod pogojem, da ne bo posestvala nobenega krajevnega pribitka za svoje posestvo in šole v Svetini. Podpredsednik mariborske občine Franjo Zebot je predlagal, naj bi zvišala banovina svoj prispevek na 200.000 Din, in sicer naj bi plačala 100.000 Din že letos, ostane pa v dveh letih obrokih. Referent za elektrifikacijo inž. Reuch je obljubil, da bo postavil to zadeven predlog g. banu, da pripeva banovina

200.000 Din na ta način, da nakaže v tem letu k zgradbi daljnovođa proti Svedini iz kredita za pospeševanje elektrifikacije znesek 100.000 Din, od ostalih 100.000 Din pa bi se nakazalo po 25.000 Din kot prispevek za elektrifikacijo krajev Sv. Jurij ob Pesnici, Zg. Kungota, Sp. Kungota in Rošpoh.

Važen faktor za izvedbo elektrifikacijskega programa je pristavek elektrarne Fale, da je pripravljena dati tok za elektrifikacijo vseh krajev na Štajerskem, ki jo namerava izvršiti banovina, pod istimi pogoji, kakor dobavlja tok velenjske elektrarne. Kakor znano, plačujejo Kranjske železne elektrarne tok Velenju po 0.35 Din za kilovatno uro. Temeljna cena za tok bi bila tedaj tudi na Štajerskem ista, kakor je na Kranjskem, in sicer za luč 3.25 Din, za obratni tok 1—2 Din, za nočni tok 0.60 Din, za gretje in kuhanje 0.80 Din, za industrijski tok pa po posebni pogodbi po 1 Din.

Kakor rečeno, je predvidena elektrifikacija Pesniške doline že letos. Vsekakor je dolžnost mestne občine mariborske, da to važno delo izvrši ter pokaže s tem svojo skrb za gospodarski dvig okolice, od katere je neposredno odvisno tudi gospodarstvo mesta samega. S tem bi se Maribor vsaj deloma oddolžil okolici, ki je v gospodarskem pogledu z mestom tako ozko povezana.

Z elektrifikacijo Pesniške doline pa se začneja obenem drugi deli velikopoteznega načrta: elektrifikacija Slovenskih gor. Daljnovod Kamnica—Sp. Kungota se bo zgradil tako ojačen, da bo mogoč pri Sp. Kungoti odcep novega daljnovođa proti St. Lenartu v Slov. gor., oziroma proti St. Ilju. Ta del načrta se bo začel izvajati prihodnje leto, zanj pa bo mnogo večje področje, kakor prvi del.

Elektrifikacija štajerskega dela naše banovine bo naglo napredovala. Letos bosta elektrificirani dve važni dolini: Pesniška, ki jo izvrši mariborska mestna občina, in Dravinjska, katero bo elektrificirala Fala sama. Drugo leto bi sledili kraji med St. Iljem in Sv. Lenartom v Slov. gorah. S tem bi bilo skoraj vse severno območje banovine elektrificirano, kar bi bilo za te kraje ogromne gospodarske važnosti.

Možje, ki vodijo sedaj usodo naše banovine, so pokazali res pravo razumevanje za gospodarske potrebe in narodno ojačenje severne meje, za kar jim bo severni del naše domovine ohranil trajno hvaležnost.

Studenci pri Mariboru dobijo svojo župnijo

Maribor, 24. julija.

Snoči je bila v Studencih pri Mariboru seja občinskega sveta pod predsedstvom župana Al. Kaloha. Glavna točka dnevnega reda je bila ustanovitev posebne župnije sv. Jožefa na Studencih. Studenci so doslej spadali pod magdalensko župnijo v Mariboru, ki je največja v lavantinski škofiji. Že pred vojno se je večkrat izrazila želja, da bi dobili Studenci svojo lastno župnijo, enako pa so prosili tudi po vojni, vendar je tedanja marksistična večina v občinskem svetu želela to preprečiti. Danes pa je bilo na občinskem svetu soglasno sklenjeno, da se ustanovi v Studencih samostojna župnija. Posebno se je prizadeval za to župan Kaloh. Tudi marksistični občinski svetniki pod vodstvom železničarja g. Brenčiča, ki je bil svojčas od bivšega režima pregnan v Srbijo, pozneje pa na prizadevanje mariborskega podžupana Franja Zebota in na intervencijo notranjega ministra dr. Korošca premeščen nazaj v Maribor, so soglasno s predlogom, da se ustanovi samostojna župnija. Ker se je svojčas tudi že mariborska občina izrazila, da ustreže tej želji po ustanovitvi samostojne župnije, enako tudi pobrskala občina, je sedaj padla zadnja ovira. Današnji seja mesnega sveta je prisostvoval tudi okrajni načelnik za Maribor-dešni breg dr. Šiška.

Laško

Z izrednim zanimanjem obiskuje ljudstvo Gregorinovo pasijonsko dramo »V času obiskanih«. Pri predstavi v nedeljo, dne 19. t. m. je bila ogromna udeležba, tako da se je vodstvo prireditve odločilo, da se drama ponovi v nedeljo, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer. Sporočamo vsem, da je v nedeljo, dne 26. t. m. zadnja predstava. Laščane in one iz bližnje okolice pa prosimo, da si nabavijo vstopnice v predprodaji.

Trebnje

V nedeljo, dne 26. po rani maši bo v Prosvetnem domu ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze, združen z večjim kmečkim zborovanjem za trebanjsko dolino. Govoril bo predsednik Kmečke

zveze g. Brodar. Dolenjci! Pridite v obilnem številu, da se poučite o pomenu in smernicah vaše stanovske organizacije in kako boste z njeno pomočjo zastopali interese Dolenjske.

Sumljivo „mulec“

Ljubljana, 24. julija. Neki Poljanški dolini se je tle dni potikal človek zmršenih las, ki je beračil in morda tudi kradel. Pri neki kmetijski hiši je zahteval ključke od cerkve. Tam mu jih seveda niso dali. Ker jila niti imeli niso. Takoj nato so ga prijeli orožniki in medtem, ko je pri kmetih še govoril, se je pričel pri orožnikih naenkrat izdajati za gluhonemega. Ni hotel nič slišati, niti nič videti. Okrajna izpostava v Škofji Loki je tega moža poslala ljubljanski policiji. Ta sedaj preiskuje, odkod je sumljivi možakar. Policija domneva, da ima v rokah kakšnega zločinca ali čudaka. Toliko je policija že ugotovila, da možakar ni gluh. Zadoštuje namreč, ako za hrbot simulanta povzroči močnejši ropot in že se simulant ozre, medtem ko pravi gluhonemec prav nič ne reagira. Simulant, ki ga ima sedaj ljubljanska policija v rokah, je 35—40 let star, srednje, šibke postave, je bosonog, ima podolga obraz, modre oči, rjave velike lase in je neobrit. Obleden je v stare zakrpene hlače in v rjav suknjič. Na sebi ima plateno kmečko srajco. Na levi roki ima svežo rano.

Ko so mu na policiji predložili listek z zahtevo, naj napiše svoje ime, je samozavestno napisal: »Martin Luter, doma iz St. Vida nad Ljubljano«. Ko so ga drugi »zaslišali«, je zapjel, da je doma iz Velike Loke, tretjič pa, da je iz Horjula. Policija prosi, naj bi se tisti, ki bi o tem možakarju vedeli kaj več, zglašili pri njej.

Obenem pa ima policija v svojih zaporih še nekega drugega gluhonemega človeka, ki se je zglašil sam. Ta drugi pa je resnično gluhonemec ter je policija že ugotovila, kdo je, samo sedaj ne ve, kam bi z njim.

prosto! ... Do minute, ko je stopila Tamara v njegovo življenje...

Ko je prvič zagledal Tamara, se je na prvi pogled zaljubil vanjo. Vse na njej ga je takrat prevzelo. Bil je to čas, ko se je posebno mnogo bavil z umetnostjo, ko je napisal mnogo pesmi in se vneto pripravljal na bodočnost V Tamari je hipoma ugledal svoj ideal. On, ki je živel v sanjarskem svetu umetnosti in lepote, je gledal sedaj pred seboj bitje, v kakršno doslej sploh ni verjel: človeka, ki je bil več kot človeško bitje — živo utelešeno idejo lepote. In to ni bil zgolj slučaj. Tamara je bila zavesten uspeh vzgoje svojega očeta, največjega čudaka, ki je kdaj živel. Jasno in živo, kot bi gledal podobe, je preživel Vitalij Vladimirovič v duhu oni pomembni dan, ki ga je prebil takrat na posestvu Tamarinih staršev na kmetih.

Trofimovi so bivali v velikem, gradu podobnem poslopju z več kot dvajsetimi velikanskimi sobami, s štirimi terasami in ogromnim parkom. To, česar se je Vitalij Vladimirovič takrat bal, se je res zgodilo. Vsa hiša je bila polna gostov. Takoj po njihovem prihodu so sedli k mizi. Zajtrkovali so na terasi; na mizah je bilo napolnjenih toliko jedil, kakor bi bilo treba nasiti celo stotnijo vojakov: ogromne skledje z masno smetano in s svežimi jagodami, pečena perutnina, jajčna jed s šunko, vsakovrstno pečivo in posebna torta, pripravljena na način, ki so ga Trofimovi iz roda v rod čuvali kot najstrožjo rodbinsko skrivnost.

Na obličjih gostov si lahko videl, da so bili vsi popolnoma siti; toda gospodinja jih je neutrudoma vedno znova silila, naj jedo. Po zajtrku so se v prostih skupinah izprehajali po parku; kmalu nato jih je zvonec poklical k obedu.

Sport

Olimpijska vas

Po vzorcu in skušnjah v Los Angelesu je zgradilo nemško vojaštvo za aktivne športnike olimpijskih iger olimpijsko vas. Ta vas je oddaljena od stadiona 14 km, vendar pa ima stadion jako dobre in udobne zveze. Ob vhodu v olimpijsko vas se nahaja poslopje za sprejem, zabavo ter upravo kakor tudi restavracija, pošta, banka, brzojavni urad, prodajalne itd. Udeleženci, katerih je že precej v tej vasi, stanujejo v zgradbah, ki imajo sobe s po dvema posteljama. Vsako poslopje ima skupen prostor, dalje telefon, gorko vodo, naprave za umivanje ter prhe. V vasi so na razpolago uslužbenci, ki so zmožni jezikov vseh onih narodnosti, ki bodo stanovali v olimpijski vasi. Za vsako narodnost je na razpolago posebno poslopje za ko-

panje, parna kopel in soba za frizerja. V sredini olimpijske vasi se nahaja športni prostor za vežbanje, ki je napravljen točno po merilu olimpijskega stadiona, dalje plavalni bazen in telovadnica. Tudi najmodernejše zdravstvene naprave se nahajajo v tej vasi. Vsi tekmovalci bodo prepeljani na stadion in nazaj z avtobusi in imajo tudi v Berlinu samem prosto vožnjo na vseh prometnih sredstvih.

Olimpijska vas je namenjena samo moškim tekmovalcem ter njihovim oficijelnim spremljevalcem, dočim bodo stanovali ženske pod istimi pogoji v novourejenem »Kameradschaftshaus« na državnem športnem polju samem.

Zanimivosti iz jugoslovanskega lahkooletskega športa

ASK Primorje zopet prvak. V tekmah za prvenstvo moštev je doseglo Primorje 40.284,85 točk ter si je s tem osvojilo naslov prvaka države za moštva v l. 1936.

Povečanje lahkooletske reprezentance za Berlin. Poleg že obavljenih 12 atletov, ki bodo zastopali naše državne barve na XI. olimpijskih igrah v Berlinu, bodo nastopili na olimpijadi tudi naslednji atleti: Avgust Baščak, Nikola Kleut in Stane Šporn.

Domač film o olimpijadi. Predsednik jugosl. lahkooletske zveze g. V. Ugrinič bo kot amater filmski snimel o priliki berlinske olimpijade najboljših atletov sveta v svrhu študija. Film bo last zveze.

9 novih jugosl. rekordov. Na svoji 30. redni seji (2. 7. t. l.) je JLAZ-a verificirala 9 novih jugoslovanskih rekordov in sicer:

1500 m Krevs lve, ASK Primorje, Ljubljana 4:07,9 min;
5000 m Krevs lve, ASK Primorje, Ljubljana 15:41,4 min;

4 krat 400 m reprezentanca Jugoslavije v postavi: Nikhazi, Hanžekovič, Gaberšek in Pleteršek 3:28,6 min;

Metanje krogle: Aleksa Kovačević, HSK Concordia, Zagreb, 15,01 m;

Metanje kladiva: Ing. Stepišnik Milan, SK Ilirija, Ljubljana, 49,17 m;
Skok v višino brez zaleta: Srdjan Jurković, HSK Concordia Zagreb, 147 cm;
Metanje diska z obema rokama: Dr. Manojlovič, HSK Concordia, Zagreb, 78,21 m;
Metanje kopja z obema rokama: Miloš Josip, HSK Concordia, Zagreb, 94,37 m.

Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanju srca in glavobolom je naravna

Franz-Josefova

grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava Franz-Josefova voda milo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Grčija-Jugoslavija v Zagrebu. Grška lahkooletska reprezentanca se bo na povratku iz Berlina ustavila v Zagrebu, kjer se bo pomerila z našo reprezentanco. Bo to 22. in 23. avgusta o priliki proslave 15. letnice obstoja jugosl. lahkooletske zveze. Tehnični odbor je že izdelal program tekmovanja, ki bo celoten olimpijski. Stadion se bo v to svrhu posebno preuredil.

Moto Hermes sporoča, da so razdelitev nagrad s prve osvajevalne vožnje vsled tehničnih ovir danes ne more vsiti, temveč bo toden dni pozneje, t. j. 1. avgusta ob 9 zvečer v gostilni Stajpe v Siskli.

Alja Rahmanova:

12

Tovarna novega človeka

Roman.

5.

Vitalij Vladimirovič je prebdel vso dolgo noč. Z dolgimi koraki je hodil v svoji sobi sem in tja. Nekajkrat si je potegnil z roko preko obraza, kakor bi hotel pregnati neko misel. Toda ta misel je bila trdovratna; ni se dala prepediti.

Tedaj je zagledal na mizici roko egiptovske mumije. To mu je podarila nekoč Tamara, ko se je vrnila z nekega potovanja po Egiptu, in Vitalij Vladimirovič jo je cenil in častil kot dragocen talisman.

Pod roko mumije je bil razprostrt majhen, vezen prtiček, s katerim je hotela Ana Ivanovna nekoč razveseliti svojega moža. To je bila res žrtev, zakaj svilo za vezenje je bilo takrat dobili le za grozno visoko ceno in denar zanjo si je morala tako rekoč od ust pritrpati.

Vitalij Vladimirovič je obrnil pozornost z roke mumije na ta prtiček in kakor bi ga mučila telesna bolečina, je spalil obraz in mrmral sam pri sebi:

»Mož Bog, kako neznosen, malomeščanski okus! Egiptovska mumija na vezanem prtičku! S svojo ljubeznijo me bo še umorila! Moja potrpežljivost je pri kraju! Ali ne vidim, kako trpim? Vse na njej mi je zoprno! Ta dolgi, tenki vrat, ti večno umazani nohti na roki, ti neurejeni prameni las... Oh, Tamara, ti si kriva, da sem se poročil z njo, samo ti!«

Vitalij Vladimirovič je zdrknil v naslonjač in pokril obraz z rokami. Zamislil se je v dneve svoje mladosti. Kako je bilo takrat vse svetlo, kako jasno, kako pre-

Med obedom je stari Trofimov razlagal svojim gostom osnovna načela, po katerih je vzgajal svoje otroke. Najpoprej je govoril o svojih sinovih:

»Povem vam čisto odkrito, vsak človek mora imeti kak kapital. Eden ima razum, drugi lepoto, tretji družabni položaj, četrti denar. Jaz bogastvo zelo visoko cenim, ker ti daje moč nad drugimi ljudmi in svobodo tebi samemu. Toda svojim sinovom ne bom zapustil denarja. Denar si mora vsak sam prislužiti z delom. Od mene dobe izobrazbo, v denarju pa le toliko, kolikor je neobhodno potrebno za začetek česar koli. Najslabše, kar more storiti bogat oče, je, če da svojim sinovom vse hkratu; zakaj potem je vse skoraj tako gotovo izgubljeno, kakor gotovo nas vse čaka smrt. Mojo gotovino dobi moja hči, vse drugo pa bodo porabili za zgradbo velikega doma za potujoče rokodelce. S tem bom marsikakega potepuha obvaroval gladu, svoje sinove pa lenobe.«

Ko je končal, so hoteli gostje slišati tudi, kako vzgaja svojo hčer. Ni se dal dolgo prositi in je začel:

»Ženska je povsem drugačno bitje. Šmatral sem jo vedno za krono stvarstva, samo da ima le malokdaj možnost, da bi se razvetoelo vse, kar leži v njej. In to, kar razumem pod žensko popolnostjo, stoji kot vzor točno za črtano pred mojimi očmi. To je lepota! In tako sem že izpočetka delal na to, da bi razvil do največje popolnosti vse sposobnosti za lepoto, odličnost in milino, kar jih ima moja hčerka v sebi.

Tamara je rastlina, vzgojena v rastlinjaku. Vse možnosti uporabljamo, da ima to bleščečo belino obličja, ki človeka tako prevzame. Njene roke nikdar ne delajo, da ohranijo to rahlo milino, ki jih napravi tako očarljive. V roko dobiva le knjige, ki govorijo o lepem v lepi obliki.

Celoletna naročnina na: Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 152,- ali mesečno Din 11,- 3 vezane knjige Din 156,- ali mesečno Din 13,- Jugoslovanska knjižarna Kosmos

**Spoštovane
gospel!**

**Ali je
problem
to hitro in
dobro oprati?**

*Mi se brigamo, da boste iznena-
dene!*

TEXIL

**Najidealnejše
čudežno sredstvo**

za pranje brez luga
in mila.

*Če želite, da bodo Vaše nogavice
čiste, sijajne in zelo lepe, upora-
bite za pranje TEXIL. Tudi za
fino čisto svilo, polsvilo, umetno
svilo in volneno perilo posebno
pripraven,*

*TEXIL pere znatno hitreje in se
peni mnogo bolje, celo v trdi vodi.*

Dobiva se povsod!

Originalen zavoje **Din 2-50.**

Glavna prodaja za Jugoslavijo:
Hinko Mayer i drug, Zagreb.

"Sanopred" *potenje
ne zatira tembeč le omeji
popolnoma na odstrani
slab duh no potu*

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—.
Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm
visoka petlinjska vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Službe iščejo

18 letna mladenka

z mesčansko šolo, sprej-
me primerno zaposlenje
kjerkoli. Je poštena, vest-
na, skromna in vsega
priporočila vredna. Re-
fleksantom daje naslov
uprava »Slovenca« pod
št. 10730. (a)

Denar

Vse denarne posle,
terjatve vseh, tudi po-
želiskih hranilnic in po-
svojilnic kupujem po naj-
višji ceni takoj v goto-
vini. Izposlujem posojila
na hranilne knjižice, na-
kup in prodaja vrednost-
nih papirjev itd. Alojzij
Planinšek, ag. za bančne
in kreditne posle, Ljub-
ljana, Beethovnova ulica
14/I. Telefon 35-10. Znam-
ke za odgovor. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje
Slovenska banka, Ljub-
ljana, Krekov trg 10. (d)

Vrednostne papirje
vseh vrst kupim. Sloven-
ska banka, Ljubljana,
Krekov trg 10. (d)

Razno

Mlekarna se je preselila
v Rohmanovo hišo na
Sv. Petra cesto 26, na-
sproti hotela »Balkan«.
Za obilen obisk se pri-
poroča Osteršek Marija.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po
njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih
izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje,
načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja,
trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po
vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenjski
tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika
Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med
slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično
pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini,
deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani.
Letno dve debeli vezaninivi knjigi. Letna naroč-
nina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Zadrugi
ni gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

Stanovanja

ISČEJO:

Družina treh odraslih
oseb išče 2 sobi s pritkli-
nami. — Ponudbe upravi
»Slovenca« pod št. 10739.

ODDAJO:

Dvosobno in trisobno
stanovanje oddam. Ze-
ljarska ulica 11. (c)

Preselitve

izvršuje z odprtimi in za-
prtimi vozovi SLOVENIA
TRANSPORT - Ljubljana.
Telefon 27-18, 37-18. (c)

Stanovanje

4 sobe, vse pritlikline in
vrt, oddam za mesečno
1000 Din. Naslov v upra-
vi »Slovenca« pod 10740.

Dvosobno stanovanje

s pritliklinami oddam v
centru. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 10696.

Povešitva

Droben oglas v »Slovenca«
posreduje ti hitro prodaj-
če že ne z gotovim denarjem
pač kupca ti s knjižico (a)

Novo dvodružinsko hišo
prodam za 70.000 Din.
Pobrežje, Spesovo selo,
pri Martboru, Slomšekova
26. (p)

Kupim v Ljubljani

okoli centra hišo, novo-
zgrajeno, od 500.000 do
700.000 Din. Plačam v go-
tovini brez posredovalca.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod št. 10701. (p)

Večje gozdno posetje

nad Velunjo pri Sostanju,
obstoječe iz kmečke hiše,
gospodarskega poslopja,
njiv, travnikov in obsež-
nega lepega smrekovega
gozda, zaradi boleznih ta-
koj ugodno naprodaj. Iz-
mera do 50 oralo. Cena
75.000 Din. Pojasnila da-
je Martin Hočnik, posest-
nik v Zavodni pri So-
stanju. (p)

Prodamo

la hruske

sveže, namizne, debela
jabolka, češnje, bele, pla-
ve, kosare po 40 kg —
125 Din franko voznina,
razpošilja G. Drechsler,
Tuzla. (l)

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v od-
lični izdelavi dobite po-
ceni pri Preskerju
Sv. Petra cesta 14.

Moško perilo

gotove srajce do št. 46,
pižame, spodnje hlače v
vseh velikostih, dobite po
najnižjih tovarniških ce-
nah pri »Krekos«, Tavčar-
jeva ulica 3. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletenje in ročna dela po
znižanim cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana —
Zldovska ul. in Stari trg.

Parkete

vseh vrst, izven kartel-
nih cen lahko nabavite
samo pri tvrdki

»JUGO-PARKET«
družba z o. z., Ljubljana,
Vošnjakova 10, telefon
32-91

Kolesa

kromirana in ponikljana,
najboljših nemških tovarn
dobite po najnižjih cenah
samo v Novi trgovini na
Tyrševi cesti 26. (l)

Žive piščance

mlade, 75—85 dkg težke,
komad 9 Din, zaboj 26
komadov — razpošilja
G. Drechsler, Tuzla. (l)

Vnajem

Trafiko

vzamem v najem ali kup-
lim. — Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Trafika«
št. 10749. (m)

Tinček in Tonček kot detektiva

113.

Lov na podgane

A kar je bilo za mladega brodolomca najhujše: podgane, ki
so se v hipu, ko se je on rešil na plavajoči otoček, poskrile, so se
kmalu spet ojunatile in prilezle na beli dan. Čedalje bliže so si
upale. Ena izmed njih je nazadnje postala celo tako predrzna,
da je skočila na vrh deske, ki je štrlela iz otočka, in začela ne-
povabljenega potnika izzivalno motriti.
»Lepa reč,« je z grozo pomislil Tinček. »Edino še to je manj-
kalo, da me podgane požro s kožo in kostmi vred!«

V tem hipu pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Od nekje
sta prifrftala dva orjaška ptiča, zgrabila z dolgima kljunoma
vsak po eno podgano in jo odnesla v zrak.
»No, to je pa lepo od vaju,« se je Tinček zadovoljno nasmehnil,
da nameravata očistiti to podganje gnezdo! Skrajni čas je že bil.«

Umrli nam je naš nepozabni soprog, ljubljani očka, brat,
stric, gospod

Alojzij Plantarič

posesnik in izvošček

K večnemu počitku ga spremimo v nedeljo, dne 26. julija
ob petih popoldne iz hiše žalosti Sp. Šiška, Aljaževa cesta št. 8.
Ljubljana, dne 24. julija 1936.

Zalujoča soproga Fani;
Aleksandra, Roza, Alojzij in Cvetka, otroci.

Elsa vdova Mikšić roj. Bernatovič javlja vsem prijateljem
in znancem, da se je v cvetu mladosti smrtno ponesrečil v gorah,
katere je tako srčno ljubil, njen sin-edinec, brat, nečak in stric

Mladen-Marcel

pravnik

in jo zapustil samo v globoki tugi. K preranemu večnemu po-
čitku ga spremimo v soboto 25. julija ob ¼4 iz mrtvašnice
Zavetišča sv. Vincencija na Vidovdanski cesti k Sv. Križu,
kjer ga položimo v rodbinsko grobnico Bernatovičevih.

V Ljubljani, dne 24. julija 1936.

Elsa Mikšić roj. Bernatovič, mati; Mira Golubič roj. Mikšić,
sestra; dr. Viktor Golubič, svak, in nečak Mican.

Po težkem trpljenju je v Gospodu zaspal naš dobri soprog,
oče, ded, tast in svak

Karl Riedl

posesnik

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v nedeljo 26. julija
ob štirih popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Leskovec, dne 24. julija 1936.

Zalujoči ostali.

S tužnim srcem javljamo, da je danes v svoji vili na Bledu nenadoma zaspal za večno
moj srčno ljubljani soprog, oziroma oče, zet, brat, stric, svak in bratranec, gospod

Venčeslav Kubelka

kapetan korvete v p., imejitelj raznih redov in odlikovanj
ter hišni posesnik v Ljubljani.

Blagopokojnikovo truplo bo prepeljano z Bleda v Ljubljano, kjer bo položeno na mrt-
vaški oder v mrtvašnici Splošne bolnišnice. Pogreb bo v nedeljo, dne 26. julija, ob
17 popoldne v rodbinsko grobnico pri Sv. Križu.
Sveta maša zadušnica se bo brala v torek ob 8 zjutraj v cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Wien, Völkemarkt in New York, dne 24. julija 1936.

Alina Kubelka roj. baronica Pachner pl. Eggenstorff, soproga. Aleksan-
drina, Margereta in Rozi, hčerke. Baronica Alina Pachner pl. Eggen-
storff, vdova dvornega svetnika, tašča. Josip Kubelka, kapetan vojnega broda
(kont. admiral a. h.) v p., Viktor J. Kubelka, zasebnik, brata. Mila Kambič
roj. Kubelka, posestnica, sestra. Henrik baron Pachner pl. Eggenstorff,
vladni svetnik, Frane Gornik, vladni svetnik, svaka. Hani Kubelka roj.
Omerza, posestnica, svakinja.